

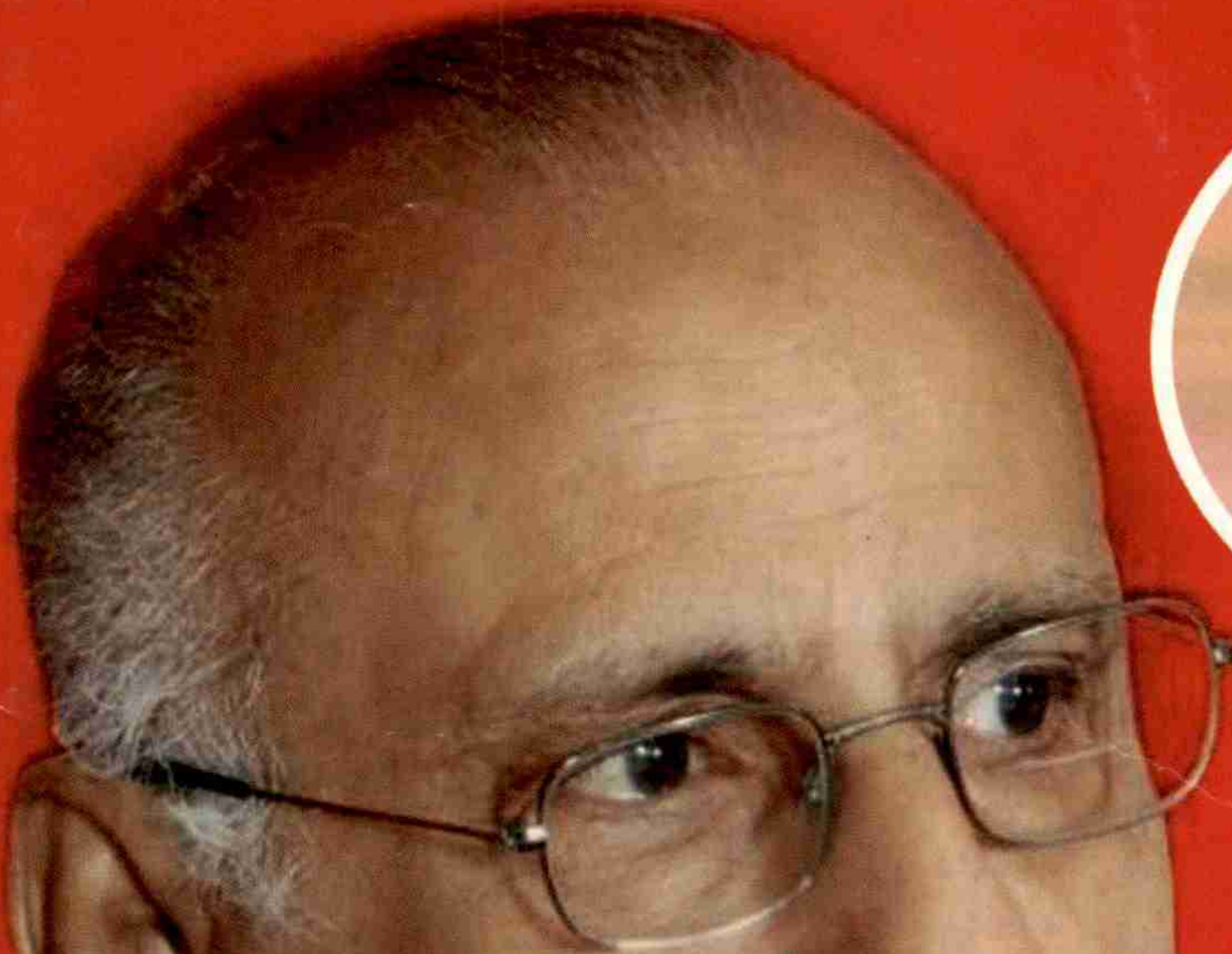

కార్మిక వాణిజ్య

జీవితం పోరాటం ... పోరాటమే జీవితం

ప్రైవేట్ సర్క్యులేషన్ కొరకు

జనవరి - ఫిబ్రవరి 2018

లక్ష్యం లేని ముందు చూపు
ఒక కలగానే మిగిలిపోతుంది;
ముందు చూపులేని లక్ష్యం
వృధా ప్రయాసగా నిలిచిపోతుంది;
ముందు చూపుతో కూడిన ప్రయత్నం
ప్రపంచాన్ని మారుస్తుంది.

Red Salute
Com.N.M.Sundaram

సౌత్ సెంట్రల్ జోన్ ఇన్సూరెన్స్ ఎంప్లాయిస్ ఫెడరేషన్
ఆంధ్ర ప్రదేశ్ మరియు తెలంగాణ రాష్ట్ర డివిజన్ల తెలుగు మాస పత్రిక

కా॥ఎన్.ఎమ్.సుందరం చిత్ర మాలిక

సంపుటి: 32 జనవరి-ఫిబ్రవరి 2018 సంచిక: 11

ఈ సంచిక కా॥ సుందరంకు అంకితం

సంపాదక వర్గం

కె. వేణుగోపాల్ రావు

(సంపాదకుడు)

జి. కిషోర్ కుమార్

పి. సతీష్

ఎన్. రమణాచలం

జి. తిరుపతయ్య

ఆర్. వి. రమణ

కె. జయతీర్థ (మేనేజర్)

ఫ్రంట్ కవర్ డిజైన్:

జి.వి. అప్పారావు

రాజమండ్రి

ప్రచురణకై వ్యాసాలు, కవితలు, కార్టూన్లు, రిపోర్టేజులు

వంపాల్సిన చిరునామా:

కె. వేణుగోపాల్ రావు

ఎడిటర్

కార్మిక వాహిని

ఎల్ఐసి ఆఫ్ ఇండియా, డివిజనల్ ఆఫీస్,
అంబేద్కర్ స్టేడియం రోడ్, కరీంనగర్-505001

E-mail: karmikavahini@yahoo.in

కార్మిక వాహినికి సంబంధించిన చందా, విరాళాలు

ఇతర చెల్లింపులు Andhra Bank, Saifabad,

Online A/c. No. 053310100003703

(IFSC Code: ANDB0000533) కు పంపించగలరు.

Printed & Published by Clement Das for and on behalf of AP & Telangana Divisional Units of South Central Zone Insurance Employees Federation Hyderabad

“నయనం మధురం-వచనం మధురం-వసితం మధురమ్-హృదయం మధురం-మధురాధిపతే అఖిలం మధురం.”

కృష్ణుడిని స్తుతిస్తూ చెప్పబడిన ఈ మాటలు ఇన్స్పిరేన్స్ ఉద్యోగుల అపురూపమయిన నాయకవర్ణాన్ని, సుందరానికి అక్షరాలా వర్తిస్తాయి. సుందరానికి సంబంధించిన ప్రతిది సుందరమే-మధురమే. దానికి కారణం చావు పుట్టుకల మధ్యనున్న తన జీవితం మొత్తాన్ని ఆయన భారతీయ జీవిత బీమా సంస్థ పరిరక్షణకు, బీమా ఉద్యోగుల సంక్షేమానికి, కార్మికవర్గ ప్రయోజనాలకు అంకితం చేశారు. ‘మూగనేలకు నీరందించడానికి’ ఆయన ప్రయాణం పరుగు సాగింది. ఆయన ఆలోచనలు, భావాలు, మాటలు, ఉపన్యాసాలు, వ్రాతలు అన్నీ పరులకొరకే-ప్రజా ప్రయోజనాల కొరకే. అందుకే ఆయన నిత్య చైతన్య సుందర స్వరూపుడు-నిరంతర స్ఫూర్తి ప్రధాత.

గుండెపోటుతో కా॥ సుందరం 26-12-2017 న మరణించారు. ఆయన మరణం కార్మికవర్గాన్ని ముఖ్యంగా బీమా ఉద్యోగులను శోక సముద్రంలో ముంచి వేసింది. 8-1-1938న జన్మించిన కా॥ సుందరం 19 ఏళ్ళ వయస్సులో టెంపరరీ అసిస్టెంట్ గా ఎల్ఐసిలో చేరారు. తర్వాత 11-11-1957న ఆయన ప్రొజెక్షనరీ అసిస్టెంట్ గా ఎల్ఐసిలో నియుక్తులయ్యారు. ఎల్ఐసిలో చేరిన వెంటనే ఆయన AIEA పట్ల ఆకర్షితులయ్యారు. 1958లో బ్రాంచి యూనిట్ సెక్రటరీగా, 1961లో SZIEF జాయింట్ సెక్రటరీగా, 1963లో SZIEF ప్రధాన కార్యదర్శిగా, తర్వాత 1988లో ఎఐఐఈఎ ప్రధాన కార్యదర్శిగా ఆయన ఎన్నికయ్యారు. 15 ఏళ్ళు ప్రధాన కార్యదర్శిగా సేవలందించి 2003లో ఎఐఐఈఎ అధ్యక్ష బాధ్యతలను స్వీకరించి 2007 వరకు అధ్యక్షునిగా కొనసాగారు. నాయకత్వాన్ని ఒక పదవీగా కాక ఒక బాధ్యతగా ఆయన స్వీకరించారు. అందుకే ఆయన నాయకులకే నాయకుడు అయ్యాడు. ఎఐఐఈఎతో పెనవేసుకున్న అనుబంధం ఆయనను ఒక పరిపూర్ణ మానవుడిగా మార్చింది. ఒక విజ్ఞానఖనిగా, గొప్ప ఉపన్యాసకునిగా, విశిష్టమయిన రచయితగా, సంస్థ మరియు ఉద్యోగుల ప్రయోజనాలను కాపాడే ఒక గొప్ప నాయకునిగా ఆయన పరిణామం చెందారు. తాను ఒక మహా మనిషిగా పరిణతి చెందుతూ ఎఐఐఈఎ ను కూడ ఒక విలక్షణమయిన కార్మిక సంఘంగా ఆయన రూపొందించారు. బీమా రంగ ప్రయివేటీకరణకు ప్రభుత్వం ప్రయత్నించినపుడు సుందరం నాయకత్వాన బీమా ప్రయివేటీకరణకు వ్యతిరేకంగా జరిగిన ప్రజా సమీకరణ ఒక అద్భుతమని చెప్పాలి. ప్రయివేటీకరణ వ్యతిరేక పోరాటాలకు ప్రజల మద్దతున్నప్పుడు ఎంతటి బలమైన ప్రభుత్వాలైనా ప్రజాభిప్రాయానికి తలవంచాల్సిందేనని ఆయన నిరూపించారు. ఈ పోరాటాల వల్లనే ఇప్పటికీ భారతీయ జీవిత బీమా సంస్థ ప్రభుత్వరంగంలో కొనసాగుతుందని మనం మరవకూడదు. తన ముగ్ధ గంభీరమైన స్వరంతో ఉపన్యాసాల ద్వారా ఉద్రూత లూగిస్తూ, తన కలాన్ని ఝళిపించి ప్రభుత్వ విధానాలను తూర్పారపడుతూ ఎఐఐఈఎ సభ్యులకు ఆయన స్ఫూర్తినిచ్చారు. దేశవ్యాప్తంగా అక్షరం ముక్తైనా వ్రాయలేని వారిని రచయితలుగా, ఒక ముక్తైనా మాట్లాడలేని వారిని గొప్ప ఉపన్యాసకులుగా, వేలాది మందిని ఎల్ఐసి బ్రాండ్ అంబాసిడర్లుగా తీర్చిదిద్దడంలో కా॥ సుందరం పరోక్ష పాత్ర అసమాన్యమని చెప్పాలి. ఎఐఐఈఎ ఈ రోజు జ్ఞానదీప్తితో వెలిగిపోతూ పోరాట

స్ఫూర్తి కల్గిన క్యాడర్స్ ఉన్నారంటే దానికి కారణం సుందరమనే చెప్పకతప్పదు. అట్లాగే గతానుభవాల స్ఫూర్తితో భవిష్యద్దర్శనం చేయగలిగి కార్మికవర్గ స్ఫూర్తితో ఎఱుఱుకువను మరింత ముందుకు తీసుకుపోగలిగిన నాయకత్వం ఈ రోజు ఎఱుఱుకువకు ఉండంటే దానికి కారణం కూడా సుందరం అందించిన స్ఫూర్తి అనే చెప్పాలి. నూతన ఆర్థిక విధానాలపై పోరాడుతూనే ఉద్యోగుల సంక్షేమానికి నిరంతరం శ్రమించిన కర్మజీవి సుందరం. పెన్షన్ సాధనకై బ్యాంకింగ్ మరియు ఫైనాన్షియల్ సెక్టార్లోని వారందరని ఒక త్రాటిపైకి తెచ్చి పోరాట జ్వాలను రగిలించి పెన్షన్ సాధించడంలో సుందరం పాత్ర చిరస్మరణీయం. అట్లాగే ఎల్ఐసి ఉద్యోగుల వేతనాలు ఎల్ఐసి ఉత్పాదకత మరియు లాభాదయకతపై ఆధారపడి ఉండాలి తప్ప ఇతర రంగాలలో ముఖ్యంగా బ్యాంకింగ్ రంగంతో ముడి పెట్టకూడదన్న ఆలోచనతో బలమైన వాదనలు వినిపించి ఎల్ఐసి ఉద్యోగుల ప్రయోజనాలను కాపాడిన గొప్ప నైపుణ్యం కల్గిన గొప్ప నాయకుడు సుందరం. ప్రయివేటీకరణ వ్యతిరేక పోరాటాలను కొనసాగిస్తూనే అవసరమైన మేరకు టెక్నాలజీని వినియోగానికి చొరవ చూపడం ద్వారా ప్రయివేటు కంపెనీల కన్నా శక్తివంతమైన సంస్థగా ఎల్ఐసిని తీర్చి దిద్దడంలో సుందరం పాత్ర మరువరానిది. నూతన టెక్నాలజీ వినియోగం ద్వారా సంస్థ బలపడుతూ ఒక్క

ఉద్యోగమైన కోల్పోని సంస్థ ఎదైనా ఉండంటే అది ఎల్ఐసి మాత్రమే. దానికి సుందరం విజ్ఞాన చతురత కారణమని చెప్పాలి.

సుందరం యొక్క మరో మహోన్నత స్వప్నం పీపుల్స్ ఫర్ ఇండియా. కార్మిక సంఘం ద్వారా మన సమస్యలను పరిష్కరించుకున్న తర్వాత కూడా మళ్ళీ అవే సమస్యలు మరో రూపంలో రావడం నూతన ఆర్థిక విధానాల వల్ల జరిగింది. ఏ సమస్య దేనికది వేరుగా లేదని ప్రతి సమస్య మరొక దానితో ముడిపడి ఉంది కాబట్టి సమస్యలను కొంతమేర పరిష్కరించుకున్నామళ్ళీ అవే ఎదో రూపంలో ప్రత్యక్షమయ్యి కార్మిక వర్గ ప్రయోజనాలను, దేశ స్వావలంబన నూ, సార్వభౌమత్వాన్ని హరించి వేస్తున్నాయి. కాబట్టి ప్రజల సమీకరణ ద్వారానే వీటిని త్రిప్పికొట్టవచ్చన్న అవగాహనతో పీపుల్ ఫర్ ఇండియా దేశవ్యాప్తంగా ప్రారంభించబడింది. సామ్రాజ్యవాదం, మత తత్వం, నూతన ఆర్థిక విధానాలకు వ్యతిరేకంగా ప్రారంభించబడిన పిఎఫ్ఐ వేదికలు చాలాచోట్ల మంచి ఫలితాలను సాధించాయి. ప్రజల ప్రయోజనాలను కాపాడగల్గాయి. సుందరం ఈ రోజు భౌతికంగా మన మధ్య లేకపోయినా ఆయన భావాలు, ఆలోచనలు, ఆచరణ మనకు నిరంతరం స్ఫూర్తిని, చైతన్యాన్ని కల్గిస్తూనే ఉంటాయి. తీవ్రమైన అసమానతలన్న ఈ సమాజంలో సామాన్య ప్రజలకు, కార్మిక కర్షకులకు

న్యాయం, గౌరవం దక్కాలంటే నిరంతరం పోరాటమే మార్గమని ఆయన నమ్మారు. మరణించే వరకు తన ఆచరణ ద్వారా సంపదల సమతుల్యం కోసం దోపిడి వటవృక్షాన్ని కూల్చేసే నికుడిగా నాయకుడిగా ఆయన పనిచేసారు. అంతరాలు, విధ్వేషాలు లేని ఆందరికి సమానమైన సమాజాన్ని నిర్మించడమే కార్మికవర్గ లక్ష్యంగా ఉండాలని ఆయన ప్రగాఢంగా విశ్వసించారు.

“ఉప్పొంగే మానవ సమూహాల సంఘర్షణకు” ప్రతీకగా నిలిచిన సుందరానికి మనమివ్వగలిగిన నివాళి” మట్టి పొరల్లోంచి పరివ్యాప్తమవుతున్న పోరాట పరిమళాన్ని బలంగా, విస్తృతంగా వ్యాపింప చేయడానికి దీక్షాబద్ధులం కావడమే. సుందరం చూపిన బాటలో నడుద్దాం. ఆయన నడక, నడతను మనమందరం కలిసి సాగిద్దాం.

రెడ్ సెల్యూట్ కా॥ సుందరం.

మీ చేతుల్లో ఉన్న కార్మికవాహినిని సుందరం ప్రత్యేక సంచికగా తీసుకువచ్చాము. ఇన్నూరెన్స్ వర్కర్లో వచ్చిన కొన్ని వ్యాసాల తెలుగు అనువాదాలు మీ ముందుంచాం. కవితలు, శీర్షికలతో సుందరానికి అక్షరాంజలిగా తీసుకురాబడ్డ కార్మిక వాహినిని సుందరం చైతన్యవంతమైన స్ఫూర్తికి అంకితం చేస్తున్నాం.

కామ్రేడ్ NM సుందరంపై AIEA జారీ చేసిన ప్రత్యేక సర్క్యులర్ కు స్వచ్ఛానువాదం

కామ్రేడ్ NM సుందరంపై AIEA జారీ చేసిన ప్రత్యేక సర్క్యులర్ కు స్వచ్ఛానువాదం ఒక సమున్నతమయిన శిఖరానికి, గొప్ప నదికి ఒక పరిపూర్ణమైన మణికి ఇచ్చే హోదాను ఈ వ్యక్తికి ఇస్తున్నాము. ఆర్.జి.ఇంగర్స్‌లో. ఒక యోధునివలె ఆయన మనల్ని, మన ఇన్సురెన్సు కుటుంబాన్ని నడిపించారు. రూపంలోనేకాక వ్యక్తిత్వంలో కూడా

అనితరసాధ్యమయిన సమ్మోహనశక్తి కలిగిన వ్యక్తి. ఒక వ్యక్తి వేలాది మందిని ప్రభావ పరచి ట్రేడ్ యూనియన్ కార్యక్రమాలకు మళ్ళించగలడని నిరూపించిన వ్యక్తి. ఆయన దార్ఢ్యనికుడు. సమస్యలపై చేసే పోరాటంలో మడమ తిప్పని ఆయన నైజాన్ని దేనితోనయినా కొలవాలంటే అది ఇన్సురెన్సు ఉద్యోగులపట్ల ఆయనకున్న స్వచ్ఛమయిన ప్రేమ, శ్రామిక వర్గం పట్ల

ఆయనకున్న అవ్యాజమైన అనురాగంతో మాత్రమే సాధ్యమవుతుంది. ఒక ఆర్థికవేత్త, చరిత్రకారుడు, తత్వ వేత్త, ధారాళమయిన పాఠకుడు, విస్తారమైన రచయిత, సునిశిత సమాజ పరిశీలకుడు, కళల పట్ల గొప్ప ఆరాధనా కలిగినవాడు, ఔత్సాహిక క్రీడాకారుడు, శ్రామికవర్గ ఉన్నతిని నిరంతరం ఆకాంక్షించే ట్రేడ్ యూనియన్ నాయకుడు. వీరందరినీ ఒకవ్యక్తిగా మలిస్తే

అది ఆయన. ఆయన మరెవరోకాదు కామ్రేడ్ ఎన్.ఎం.సుందరం.

వేలాదిమంది ఇన్సురెన్సు, ఫైనాన్సు రంగ ఉద్యోగులకు “ఎన్.ఎం.ఎస్” “ఒక మార్గ దర్శకుడు. డిసెంబర్ 26 వ తేది ఇన్సురెన్సు ఉద్యోగులకు తీవ్ర దిగ్భ్రాంతిని, శోకాన్ని కలిగించిన రోజు. దేశవ్యాప్తంగా ఉన్న వేలాది ఇన్సురెన్సు ఉద్యోగులకు నిత్య ఆరాధ్యనీయుడైన కామ్రేడ్ ఎన్.ఎం. సుందరం 26 డిసెంబర్ ఉదయం 8.20 ని.లకు గుండె పోటుతో తుదిశ్వాస విడిచారు. ఇన్సురెన్సు ఉద్యోగులు మరియు కార్మిక శ్రేణులు తీవ్రమైన నిరాశలో మునిగి పోయిన క్షణాలవి. ఒక చిమ్మని చీకటి, నిరాశ దేశ వ్యాప్త ఇన్సురెన్సు కార్యాలయలన్నింటిని ఒక్కసారిగా కమ్మేసిన రోజది. ఇన్సురెన్స్ ఉద్యోగులెవ్వరు నమ్మలేని ఆ నిజం “కామ్రేడ్ ఎన్.ఎం.సుందరం మనకు ఇకలేరు” అని.

కామ్రేడ్ ఎన్.ఎం.సుందరం 1938 జనవరి 8న జన్మించారు. ఎల్.ఐ.సి లో 1957 లో అసిస్టెంట్ గా చేరేసమయానికి ఆయన 19 సంవత్సరాల యువకుడు. రాబోవు రోజుల్లో ఆ నూనుగు మీసాల యువకుడు ఎన్నో తరాలపాటు ఇన్సురెన్సు రంగ పోరాటాలకు అగ్రభాగాన నిలిచి దిశానిర్దేశం చేయగల నాయకుడు కాగలడని, ఆ రోజు ఎందరికి తెలుసు. William Jennings Bryan : Destiny is not a matter of chance. It is a matter of Choice. It is not a thing to be waited for, it is a thing to be achieved. (విధి అవకాశానికి సంబంధించినది కాదు. ఎంపికకు సంబంధించినది. అది వేచి చూసేది కాదు. పోరాడి సాధించేది.) 25 ఏళ్ల లేత ప్రాయంలోనే ఆయన AIIEA లో అతిపెద్ద జోన్ అయిన సౌత్ జోన్ ప్రధాన కార్యదర్శిగా ఎన్నుకోబడ్డారు. 1988లో AIIEA ప్రధాన కార్యదర్శిగా ఎన్నుకోబడి 2003 దాకా ఆ పదవిలో కొనసాగారు. 2003 నుండి 2007 వరకు సుందరం AIIEA అధ్యక్షులుగా సేవలందించారు. 1998లో

పదవీవిరమణ చేసినా, AIIEA క్రియాశీలక నాయకులుగాకొనసాగారు. అధ్యక్షబాధ్యతల నుండి 2007 లో తప్పుకున్నా తన తుది శ్వాస వరకు AIIEA గొప్ప నాయకుడిగా ఆయన కొనసాగారు.

కా॥ సుందరం ప్రధాన కార్యదర్శి బాధ్యతలు చేపట్టిన నాటికి భారత ప్రభుత్వం ఉదారవాద విధానాల వైపు తమ ప్రయాణాన్ని ప్రారంభించాయి. ప్రభుత్వ రంగ సంస్థల ప్రైవేటీకరణ అంశం నాటి ప్రభుత్వాల ఆర్థిక విధానాలలో అత్యంత ప్రాధాన్యతాంశం. ఈ కాలంలోనే ప్రభుత్వ విధానాల రూపావళిలో ప్రభుత్వరంగ ఇన్సురెన్సు రంగ ప్రైవేటీకరణ ప్రధాన భూమికగా, లక్ష్యంగా మారింది. అయితే ఈ విధానాలను కేవలం దేశ ప్రజలందరి మద్దతుతో మాత్రమే త్రిప్పికొట్టగలమని గ్రహించిన దార్శనికుడు కా॥ సుందరం. ఈ నేపథ్యంలోనే AIIEA యొక్క హద్దు లెరగని వినూత్న ప్రచారాలు, పోరాటాలు ప్రజల మధ్యకు ప్రభావ వంతమైన రీతిలో చేరాయి. ఈ పోరాటాలలో భాగంగా AIIEA యొక్క అసంఖ్యాకమైన సర్కులర్లు, కర పత్రాలు మరియు సాహిత్యం వెలు వడ్డాయి. ఇవన్నీ కా॥ సుందరంగారి నూళ్ళ పరిశీలనకు, అపారమైన విశ్లేషణాత్మకతకు అద్దంపడతాయి.

కా సుందరం మరియు AIIEA ఒకరితో బాటు మరొకరు ఎదిగారంటే అతి శయోక్తికాదు. AIIEA యొక్క అత్యంత జనాదరణను పొందిన నినాదం “Campaign from the seat and Campaign on the street” మన పోరాటాల విజయానికి ప్రధానంగా దోహద పడింది. ఇన్సురెన్సు రంగంలో ప్రైవేటు కంపెనీల ప్రవేశాన్ని ముందుగా పసిగట్టిన సుందరం టెక్నాలజీని అప్ గ్రేడ్ చేసుకోవడం ద్వారా వీరి పోటీని సమర్థవంతంగా ఎదురుకో గాలుగుతామని గ్రహించారు. యాంత్రికరణ ఆధునీకరణ ఆవశ్యకతను సంఘ సభ్యులందరికి అర్థమయ్యే రీతిలో వివరించ గలిగారు. నేడు ఎల్ ఐ సి 40కోట్ల

పాలసీదారులకు మెరుగైన సేవలందించ గలుగుతుందంటే దాని పూర్తి ఘనత కా. సుందరం గారికి, వారు నిర్మించిన AIIEA కు మాత్రమే చెందుతుంది. సుందరం మరియు AIIEA దార్శనికత వల్లనే మన పోరాటాలు ప్రజాదరణను పొంది, బీమా రంగంలో ప్రైవేటు సంస్థల ప్రవేశాన్ని 15 సం ల పాటు నిలవరించగ లిగాము. సాంకేతికంగా మరింత ధృవమైన LIC ప్రైవేటు ఇన్సురెన్సు కంపెనీలను సమర్థవంతంగా ఎదుర్కోగల్గింది. 1999 లో ప్రజల నుండి సేకరించిన ఒక కోటి 54 లక్షల సంతకాల వల్ల ఏర్పడ్డ బంధం నేటికి ప్రజల్లో LIC పట్ల గల నమ్మ కాన్ని కొనసాగిస్తున్నది. 1998 హైదరాబాద్ AIIEA మహాసభలో కా॥ సుందరం ఈ కోటి సంతకాల సేకరణకు పిలుపునివ్వగా చాల నంఘాలు దీనిని సాహసోపేతమని, అసాధ్యంగా అభివర్ణించారు.

ఇన్సురెన్సు ఉద్యోగులకు పెన్షన్ చిరకాలంగా పెండింగ్ లో ఉన్న కోరిక. ఈ కలను సాకారం చేసుకోవాలంటే బ్యాంకింగ్ రంగ ఉద్యోగులను కూడా ఈ ఉమ్మడి కోరికను సాధించేందుకు కార్యోన్ముఖులను చేసి ఉమ్మడి కార్యాచరణ కమిటీ ను ఏర్పరచడంలో కా॥ సుందరం విశేష చొరవ తీసుకున్నారు. లక్షలాది ఉద్యోగులను ఒకే వేదిక పైకి తెచ్చి అనేక వ్యూహాల ద్వారా పెన్షన్ సౌకర్యాన్ని సాధించడంలో సుందరం ప్రధాన భూమిక వహించారు. JAC సమావేశాల నిమిత్తం సుందరం ఎన్ని పర్యాయాలు హైదరాబాద్ కు విచ్చేసారో, ఎంత శ్రమించారో హైదరాబాద్ కామ్రేడ్స్ ఇప్పటికీ గుర్తు చేసుకుంటూ ఉంటారు. పెన్షన్ విజయ సాధనలో కా॥ సుందరం భూమిక చరిత్ర పుటల్లో నిలిచిపోవడం నిస్సందేహం. ప్రతి వేతన సవరణ చర్చల్లో “మూల వేతనం అన్ని బెనిఫిట్లకు తల్లివంటిది” అనే నరళవైన నూత్రాన్ని సుందరం విశ్వసించేవారు. కాబట్టి మూల వేతనంలో వీలైనంత పెరుగుదలకు వారు వ్యూహాలు

రచించేవారు. అలాగే ఇన్సూరెన్సు ఉద్యోగుల వేతనాలు తమ సంస్థ పనితీరు,లాభాల ఆధారంగా మాత్రమే ఉండాలని ఇతర ఏ బాహ్యంశాలు దీనికి కారణం కారాదని వారు బలంగా వాదించేవారు.

పాబ్లో నెరుడా చెప్పినట్టు “ఎవరైతే సుడిగాలి వేగంగా ఆలోచనలు కలిగి ఉంటారో,తన రక్తం పూర్తిగా ఆవిరయ్యేవరకు పోరాటం చేస్తాడో, అతను మాత్రమే తన ప్రజల తరపున నిలవగల నిజమైన అర్హుడు”. కా॥ సుందరం సంస్థకు పూర్తిగా అంకితమైన వ్యక్తి. ఆయన కార్యక్రమాలను దిశానిర్దేశం చేయడంలో అనితరసాధ్యుడు.

ఇన్సూరెన్సు రంగంలోని, AIEA సభ్యులందరితో ఆయన సన్నిహితంగా మెలిగేవారు. దీని వల్ల ఎంతోమంది సంఘ నాయకత్వ బాధ్యతలు స్వీకరించడానికి ముందుకు రాగలిగారు. యూనియన్ కార్యకలాపాలలో మహిళా సభ్యులను ముందు వరసలో నిలుపుతూ వారిని నాయకత్వ బాధ్యత వైపు ప్రోత్సహించారు. వారు ఏనాడు కేవలం మన రంగానికి మాత్రమే పరిమితం కాలేదు.కార్మిక, శ్రామిక వర్గ సిద్ధాంతం పట్ల తనకున్న విశ్వాసాన్ని తెలుపుతూ, సమాజంలోని ఇతర వర్గాల రుగ్మతల పట్ల నిరంతరం

పోరాటాలు చేయడం ద్వారా మాత్రమే ఇన్సూరెన్స్ ఉద్యోగులు తమ జీవితాలను దోపిడీలకు అతీతంగా, సౌకర్యవంతంగా ఉంచుకోగలమని తెలిపే వారు.ఆయనలోని ఈ భావజాలమే “ పీపుల్ ఫర్ ఇండియా ఫోరం”అంకురానికి నాంది పలికింది. AIEA ఆధ్వర్యంలో PFI వేదికల ద్వారా సమాజంలోని ఇతర పీడిత వర్గాల తరపున నేరుగా పోరాడడం ప్రారంభమైనది.

ఆయన సంగీతాన్ని ఆరాధించి ఆస్వాదించిన వ్యక్తి. ఆయన సాహిత్యాన్ని చదివి నంత ప్రేమగా, ఇష్టంగా చరిత్రనూ చదివిన వ్యక్తి. ఆయన ఆర్థిక శాస్త్రాన్ని కార్మికుల దృష్టి కోణంలోంచి ఆకళింపు చేసుకున్న మహనీయుడు.“ ఆయన విజ్ఞత,అవగాహన గురించి రాయడానికి మాటలు చాలవు” అంటే అతిశయోక్తి కాదు. అందుకే ఆయనను ప్రొఫెసర్ ఆఫ్ యూనివర్సిటీ ఆఫ్ AIEA గా అభివర్ణిస్తారు ఆయన శ్రామిక వర్గ అభ్యుదయానికి నిరంతరం శ్రమించిన వ్యక్తి.లొకితత్వాన్ని అణువణువునా నింపు కున్న లొకికవాది.అందరూ తమ తమ ఆలోచనలను పంచుకోవాలనే ప్రజాస్వామ్య వాది. ఆయన పీడిత ప్రజలే లేని సమాజం కావాలని,అందుకు చేసే పోరాటంలో ఇన్సూరెన్స్ ప్రధాన పాత్ర పోషించాలని

తపించిన కమ్యూనిస్టు.

ఈ రోజు మనవెవ్వరం కా॥ సుందరం మనతో లేరంటే నమ్మలేకపోతున్నాం. కాని ఆయన లేకపోతేనే ?

Rahe naarahe hum, mehekakareng
Banke kali, banke sada, bagh E
wafamein.....

Mousam Koi Ho is chamanmein,
Rang banke rahenge hum
Khairaamaa.....

నేనున్నా లేకున్నా, నా పరిమళం మిగిలే ఉంటుంది. నమ్మకమనే తోటలోని పూలరెక్కల్లో...

జీవితమనే నీపూలతోటలో అన్ని ఋతువుల్లో నేను శోభిస్తూనే ఉంటాను. ఆయన మనతో ఉన్నా లేకున్నా ఆయన జ్ఞాపకాలు మనల్ని నడిపిస్తూనే ఉంటాయి. మన అభ్యుదయం కోసం అహర్నిశలూ ఆయన పడిన తపన మనకు ఎల్లవేళల స్ఫూర్తినిస్తూనే ఉంటుంది.ఇన్సూరెన్స్ ఉద్యోగుల ఉద్యమం ఒక గొప్ప యోధుని కోల్పోయిన ఈర్ష్యలో AIEA ఘననివాళి అర్పిస్తుంది.కా॥ సుందరం యొక్క కుటుంబానికి AIEA ప్రగాఢ సానుభూతిని తెలియచేస్తుంది.

(అనువాదం :కా॥లక్ష్మీపతి,
హెచ్.జి.ఎ. రాజమండ్రి)

కవితాంజలి

బి.లక్ష్మణాచారి,కల్వకుర్తి

సుధీర్ఘపయనం స్ఫూర్తిదాయకం
సుసంపన్నమైన ఆలోచనలు
పరిపూర్ణత నిండిన అష్టపదుల
జీవితం అష్టజోనులకర్పితం
కష్టాలను ఇష్టాలుగా మలచి
మానవత్వం సంతరించుకున్న
అందమైన మహోన్నత శిల్పం
నిత్యసత్యాలకు నిలువెత్తురూపం
చైతన్యశక్తిని నింపినమేధావి
ఆదరణ ఇచ్చిన ఆదర్శాలు
అఖిల భారతీయ బీమా
ఉద్యోగుల ఆశాజ్యోతి

చీకటిని చిదిమేసి కార్మికలోకాన
వెలుగులు పంచిన కాగడా
ఆ చూపులు వెలుగుదివ్వెలు
ఆ మార్గం దిశానిర్దేశం
ఆ ఆలోచన ఆచరణీయం
ఆ దీపం అజరామరం
ఆ జ్యోతి నిరంతర ప్రకాశం
మీ గమ్యం మా గమనం
నిత్య స్ఫూర్తిధాతా నీకు
అర్పిస్తున్న అక్షర నీరాజనం
అందుకో మా నీరాజనాలు
జోహార్ కామ్రేడ్ జోహార్
కా॥ ఎన్ ఎమ్ సుందరం
జోహార్ జోహార్ జోహార్.
కామ్రేడ్ అమర్ రహే

Om Sundaram Walked the Talk His Ideas Live on

Om Sundaram Walked the Talk His Ideas Live on

అలోచనలు చూపించినదారిలో నడవడం మెలాగో నేర్పిన వ్యక్తి కా॥ సుందరం.

ఈ లోకంలో శాశ్వతంగా ఉండిపోవడానికి ఎవరూ రారు.

మీరు వెళ్ళినపోయిన రీతిలో సైతం వెళ్ళరు మరెవరు..

డిసెంబర్ 26 వ తేదీన హఠాత్తుగా తెలిసిన వార్త మనందరినీ తీవ్ర వేదనకు గురి చేసింది. అది కా॥ సుందరం మనకిక లేరనేవార్త. నెలక్రితమే ఆయనను ఉడిపిలో జరిగిన SCZIEF కాన్ఫరెన్స్లో కలిసాము. ఆ సమావేశంలో ఆయన ఎంతో ఉత్సాహంగా, అక్కడ ఉన్న యువకులలో ఒకడిగా కలిసిపోయి వాళ్ళను ఉత్తేజితులను చేస్తూ కనిపించారు. ఆయనతో గడిపిన ఆ నాలుగు రోజులలో ఆయన ప్రస్తుతం మనదేశంలో ఉన్న రాజకీయ, సామాజిక పరిస్థితుల పట్ల ఆందోళన చెందుతున్నట్లు గమనించాను. ఈనాడు వ్యవస్థలో పాతుకు పోతున్న మతమౌఢ్యపు జాడలు ఆయనను కలత పెడుతున్నట్లు అర్థం చేసుకున్నాను. సభనుద్దేశించి ప్రసంగిస్తున్నప్పుడు కూడా ఆయన ఈ విషయంపై ప్రశ్నించారు. ఒకరి పుట్టుకను బట్టి వారిని లక్ష్యంగా చేయడాన్ని ఆయన తీవ్రంగా గర్హించారు. కానీ ఆయన ఆశావహ ధృక్పథం కలిగిన వ్యక్తి. ప్రజలనందరినీ ఏకతాటి మీదకు తెచ్చి మతతత్వ శక్తులను ఓడించగల సత్తా ఈనాటి శ్రామికవర్గానికి ఉన్నదని ఆయన బలంగా విశ్వసించారు. శ్రామిక వర్గానికి దిశానిర్దేశం చేయగల శక్తి మన ఇన్సూరెన్సు రంగ ఉద్యోగులకు కలదని, కార్మిక వర్గం మాత్రమే దేశ సెక్యూలర్, ప్రజాస్వామ్య వ్యవస్థలను రక్షించగలదని ఆయన భావించారు.

కా॥ సుందరం మరణం ఇన్సూరెన్స్ రంగానికి మాత్రమే కాదు యావత్ శ్రామిక వర్గానికే తీరని లోటు. మనలో ప్రతీ ఒక్కరికీ ఆయన మరణం వ్యవస్థాగతమైన

లోటు మాత్రమే కాదు, వ్యక్తిగతంగా కూడా తీరని లోటు. ఆయన మృతి వలన మనకు కలిగే వేదన, ఆయన జీవితం మనకు నేర్పిన ధైర్యాన్ని నీరుగార్చివేస్తాడనుకుంటున్నాం. ఇప్పుడు మనందరి కర్తవ్యం దుఃఖించడం కాదు. సమ సమాజ స్థాపనకు కలలు కన్న ఒక అత్యున్నతమయిన వ్యక్తి జీవితంలో పోరాడి సాధించిన విజయాలను గురించి మననం చేసుకోవాలి. వారి ప్రగతిశీల జీవితం మనందరికీ ఆదర్శం కావాలి. మంచి సమాజం నిర్మించడం కోసం వారు నడిచిన దారిలో మనందరం అడుగులు వేయాలి.

కా॥ సుందరాన్ని నేను బెంగళూరులో మొదటిసారి 1974లో కలిసాను. లాక్-అవుట్కు వ్యతిరేకంగా అక్కడి కార్మిక వర్గం సాధించిన విజయానికి అక్కడి కార్మికులను అభినందించడానికి కా॥ సరోజ్తో పాటు ఆయన వచ్చారు. ఒక నిర్ణయాత్మక మయిన, ఆత్మవిశ్వాసం కలిగిన నాయకుని నేను ఆయనలో చూసాను. దేశంలో లాకౌట్ ఐన ఉద్యోగుల్లో సగం మంది ఆయన నాయకత్వంలోని జోన్కి చెందినవారే. ఆయన వారిని అత్యంత దుర్మార్గమయిన, శక్తివంతమైన యాజమాన్యానికి వ్యతిరేకంగా విజయవంతంగా సంఘటిత పరిచారు

కానీ నేనాయన ముఖంలో కానీ, ఆహార్యంలో కానీ అలసట ఏనాడూ చూడలేదు. ఆయన మాట్లాడుతున్నప్పుడు ఆయనలోనేకాక వినేవాళ్ళందరిలోనూ తొణికిసలాడుతున్న ఆత్మవిశ్వాసాన్ని నేను గమనించాను. ఈ ఆర్గనైజేషన్లో నా ప్రస్థానం కొనసాగుతున్న కొద్దీ మా మధ్య బంధం మరింత బలపడింది. 1999 లో నేను AIIEA సెక్రటేరియట్లో సభ్యుని అయిన తర్వాత మా సాన్నిహిత్యం మరింత పెరిగింది. కామ్రేడ్ వేణు, నేను ఉన్న వాళ్ళందరిలో చిన్న వయసు వాళ్ళం. అయినా మాపట్ల ఆయన ఎంతో నమ్మకం చూపించేవారు. వేజ్ రివిజన్, ఉద్యోగులకు

సంబంధించిన విషయాలలోనూ మా అభిప్రాయాలకు ఎంతో విలువ నిచ్చారు. దీంతో మా అవగాహన, సమస్యల చుట్టూ ఉన్న రాజకీయాలు బాగా అర్థం చేసుకోగలిగాం. తరువాతి రోజుల్లో నాయకత్వ బాధ్యతలు స్వీకరించవలసి నప్పుడు, వారి మార్గదర్శకత్వం మాకు బాధ్యతలు సక్రమంగా నిర్వహించడంలో ఎంతో ఉపయోగపడింది.

కామ్రేడ్ చంద్రశేఖర్ బోస్, కామ్రేడ్ సరోజ్, కామ్రేడ్ సునీల్ మైత్రా వంటి నాయకుల ఘనమైన వారసత్వం పుణికిపుచ్చుకున్న మేటి నాయకుడు కామ్రేడ్ సుందరం. వారందరూ స్వాతంత్ర్య పోరాటంలోనే కాక ఇన్సూరెన్సు రంగాన్ని జాతీయం చేసిన తొలినాళ్ళలో కార్మిక వర్గానికి వ్యతిరేకంగా చేసిన ఎన్నో కుట్రలను కూడా సమర్థంగా ఎదుర్కొన్న నాయకులు. కామ్రేడ్ సుందరం కు వారి అనుభవాల నుంచి నేర్చుకునేందుకు అనేక అవకాశాలు లభించాయి. AIIEA ను ఒక వర్గ సంస్థ గా మలచడంలో ఆవిర్భావ నాయకుల పాత్ర నిరుపమానం. AIIEA ను ఒక విప్లవ స్ఫూర్తితో కూడిన యూనియన్ గా మార్చడంలో కామ్రేడ్ సుందరం పాత్ర మరువలేనిది. ఆయన AIIEAని ఒక సాధారణమయిన యూనియన్ గా ఎన్నడూ పరిగణించలేదు. దోపిడీ నిండిన పెట్టుబడిదారీ సమాజంలో కార్మికులకు న్యాయం లభించదని ఆయన బలంగా విశ్వసించారు. ఒక న్యాయబద్ధమైన, అసమానతలు లేని సమాజం నిర్మించడానికి AIIEA ఇతర కార్మిక సంఘాలు, పురోగామి, ప్రజాస్వామిక సంఘాలతో కలిసి పని చేయాలని పిలుపు నిచ్చారు.

నయా ఉదారవాద, మతతత్వ శక్తులకు ఎదురు నిలిచి పోరాడాలంటే ట్రేడ్ యూనియన్లన్నింటి సంఘటిత శక్తిమాత్రమే కాక విశాల ప్రజా బాహుళ్య మద్దతు కూడా కూడగట్టవలసిన అవశ్యకతను ఆయన

వివరించేవారు. 2003 లో బెంగులూరులో జరిగిన ఒక కార్యక్రమాన్ని స్ఫూర్తిగా చేసుకుని రాయ్ పూర్ AIEA కాన్ఫరెన్స్ లో “పీపుల్ ఫర్ ఇండియా” వేదికల స్థాపన అంశాన్ని చర్చకు పెట్టారు. “పీపుల్ ఫర్ ఇండియా” వేదికలను దేశవ్యాప్తంగా స్థాపించి నయా ఉదార వాదానికి, విభజన రాజకీయాలకు, సామాజిక రుగ్మతలకు వ్యతిరేకంగా పోరాడాలని ఆయన ఇచ్చిన పిలుపును మహాసభ ఆమోదించింది. దేశవ్యాప్తంగా కొన్ని PFI వేదికలు నెల కొల్పి, కొంతమేరకు ప్రజా సమస్యల పరిష్కారానికి ఇది దోహదపడింది.

కామ్రేడ్ సుందరం కార్మిక వర్గ సిద్ధాంతం పై స్పష్టత ఉన్న వ్యక్తి. ఎంత మంచి సిద్ధాంతం ఐనా, ఆచరణ ముఖ్యం అని ఆయన భావన. ఆయన ఎప్పుడూ క్యాడర్ ను మాటలకు, చేతలకు పొంతన ఉండాలని చెప్పేవారు. అందరూ మాట్లాడితే, ఎవరు పని చేస్తారు అని ఆయన ప్రశ్నించే వారు. ఆయనలోని ఈ ధృక్పథమే, ఆయన రాజకీయ అవగాహనలో మనకు కన పడుతుంది. ఈ సంకల్పమే మన ఆర్గనైజేషన్ అనేక విశాల బాధ్యతలు చేపట్టడానికి దోహదపడింది.

ఆయన చెప్పినట్లు లక్ష్యం లేని ముందుచూపు ఒక కలగా మిగిలిపోతుంది,

ముందుచూపులేని లక్ష్యం వృధా ప్రయాసగా నిలిచిపోతుంది.

ముందు చూపుతో కూడిన ప్రయత్నం ప్రపంచాన్ని మారుస్తుంది. అందుకని, ఆయన AIEA ను ఆ రెండూ కలిసిన ఒక యూనియన్ గా మార్చడానికి అహోరాత్రాలు శ్రమించారు.

సామ్రాజ్యవాద శక్తుల వల్ల మానవజాతికి మాత్రమే కాక ప్రకృతికి కూడా ముప్పు ఉన్నదని ఆయన చెబుతుండేవారు. వినాశకర అంతర్జాతీయ పెట్టుబడి, అనేక దేశాల ఆర్థిక వ్యవస్థలను, సమాజాలను చిన్నాభిన్నం చేస్తుందని గాఢంగా భావించే వారు. అందుకే ఆయన శ్రేణులను చైతన్య పరచడంకోసం అహోరాత్రాలు కష్టపడ్డారు.

సామ్రాజ్యవాద ప్రేరేపిత ప్రపంచీకరణను ఎండగడుతూ ఎన్నో రచనలు చేసారు. ఇన్సూరెన్స్ రంగంపై సామ్రాజ్యవాద శక్తులు, గ్లోబలైజేషన్ వల్ల జరిగే దాడులను ఆయన ఎంతో ముందుగానే పసిగట్టి, ముందుండి ఉద్యోగుల పోరాటాలను నడిపించేవారు. ట్రేడ్ యూనియన్ చరిత్రలోనే ఎక్కడా లేని విధంగా ఆయన అధ్యర్థంలో పోరాటాలు కొనసాగాయి.

ఒక చిన్న ట్రేడ్ యూనియన్ అయిన AIEA ఎన్నో సమర్థవంతమయిన పోరాటాలు చేసి, ప్రైవేటీకరణను 25 సంవత్సరాలకు పైగా నిరోధించారంటే అది ఆయన నిర్దేశించిన పోరాట పథమే..

కామ్రేడ్ సుందరం ఎప్పుడూ తన సిద్ధాంతాలవల్ల రాజీలేని వంధాను అనుసరించేవారు. బాబ్రీ మసీదు కూల్చివేత తరువాత దేశవ్యాప్తంగా ఉద్రిక్త వాతావరణం నెలకొంది. సమాజం రెండుగా చీలి పోయింది. ట్రేడ్ యూనియన్ ఉద్యమం పై సైతం దీని ప్రభావం పడింది. ఆయన ఈ పరిస్థితులవల్ల చాలా ఆందోళన చెందారు. ఎలాంటి ఊగిసలాట లేకుండా, ప్రజల మధ్య సామరస్యానికి AIEA కృషి చేయడమొక చారిత్రక అవసరంగా తలచారు. బాబ్రీ మసీదు పై జరిగిన దాడిని ఆయన రాజ్యాంగం పై జరిగిన దాడిగా, చట్టబద్ధ పాలనపై జరిగిన దాడిగా వ్యక్తీకరించారు. ఆ దాడిని తీవ్రంగా ఖండించాలని పిలుపునిచ్చారు. ప్రజల మధ్య శాంతి, సామరస్యం నెలకొల్పాలని విజ్ఞప్తి చేసారు. అప్పట్లో AIEA బరోడా యూనిట్ కు చెందిన ఒక వర్గం ఈ వైఖరిని వ్యతిరేకించింది. AIEA సర్క్యులర్ వెనుకకు తీసుకోకపోతే మూకుమ్మడి రాజీనామాలు చేస్తామని బెదిరించింది. కానీ కామ్రేడ్ సుందరం ఏమాత్రం తొణక లేదు. దేశాన్ని ఐక్యం చేయడానికి ప్రజల ఐక్యత, మత సామరస్యం కీలకమని బలంగా నమ్మే, AIEA విధానాలను ఎట్టి పరిస్థితుల్లోనూ విడనాడేది లేదని తెగేసి చెప్పారు.

AIEA ఎప్పుడూ ఒక నీతి, నిజాయితీలు

కలిగిన ట్రేడ్ యూనియన్ గానే పురోగమించింది.

AIEA ఎల్లప్పుడూ యాజమాన్యానికయినా, సభ్యులకయినా సత్యాన్నే తెలిపింది. అందుకే సభ్యుల విశ్వాసాన్ని మాత్రమే గాక, తన వ్యతిరేకుల ప్రశంసలను సైతం పొందుతోంది. AIEA తన నాయకత్వం నుండి నమ్మకాన్ని, అవినీతి రహిత వ్యక్తిత్వాన్ని కోరుకుంటుంది. కామ్రేడ్ సుందరం ఇలాంటి వ్యక్తిత్వానికి ప్రవర్తనకు మూల స్థంభమై నిలిచారు. ఆయన గురించి చెప్పాలంటే విలియం వర్డ్స్వర్త్ మాటలు గుర్తుకొస్తున్నాయి.

Who comprehends his trust,
and to the same

Keeps faithful, with singleness of
aim; And therefore does not
stop, nor lie in wait

For wealth or honour, or for worldly
state.

ఎవరైతే తన స్వభావం పట్ల ఖచ్చితమైన
నమ్మకం కలిగి ఉంటాడో

ఎవరైతే నిర్దిష్టమయిన గమ్యం
పట్ల విశ్వాసం కలిగి ఉంటాడో

అతను సంపద కోసమో,
సమాజంలో గుర్తింపు కోసమో ఆగడు.

తనగమ్యం చేరేవరకు విశ్రాంతి
పొందడు.

కా|| సుందరం లాంటి వ్యక్తులు దశాబ్దాల పాటు తమ లక్ష్యం పట్ల నిబద్ధత కలిగి ఉండడం చాలా మందికి నమ్మకశక్యం కాకుండా ఉండేది. దానికి సమాధానం చాలా చిన్నది. మనుషులకు మంచి చేయాలనే వారి ఆశయం, నమ్మకానికి కట్టుబడి ఉండే వారి నిబద్ధత వల్ల ఇది సాధ్యమయింది. సోషలిజం పట్ల ఆయన అశావహ ధృక్పథం కలిగి ఉండేవారు. సోషలిజం ఒక సిద్ధాంతంగా పనికిరాదని ఎంత దుష్ప్రచారం జరిగినా ఆయన విశ్వాసం సడలలేదు.

రష్యాలో సామ్యవాదం వతన
మయినప్పుడూ కూడా ఆయన

సామ్యవాదాన్ని ఒక “మానవజాతి మనుగడకు అవశ్యకమయిన విధానంగా, మానవాళిలోని ప్రతి ఒక్కరు గౌరవమర్యాదలతో జీవించగలిగిన ఒక ఆలోచన” గానే భావించేవారు. ఆయన ఆలోచనలు సరైనవే !!

సోషలిజం ప్రయోగం వికటించి ఉండవచ్చు. కానీ ఆ భావన ఎన్నడూ విఫలం కాదు. ఆ ఆలోచన పీడితవర్గాలు లేని సమాజం కోసం పోరాడుతున్న ప్రతి ఒక్కరి కల. కామ్రేడ్ సుందరం మన మధ్య లేకపోవచ్చు. కానీ దేశం, సమాజం, AIIIA పై ఆయన ఆలోచనలు మనలను నిరంతరం ప్రభావితం చేస్తూనే ఉంటాయి.. కవి “సాహిర్” తన అందమైన మాటల్లో చెప్పినట్లు.

శరీరాలు కృశిస్తున్నంతమాత్రాన

మనుషులు మరణించరు

గుండె చప్పుళ్ళు ఆగినంత మాత్రాన , ఆశయాలు మరణించవు

శ్వాస ఆగినంత మాత్రాన, ప్రతిజ్ఞలు మరణించవు...

పెదాలు మూతబడినంత మాత్రాన, చేసిన బాసలు మరణించవు
దేహం యొక్క మరణం అసలు మరణమే కాదు...

ఆదర్శప్రాయమయిన జీవితం సాగించిన కామ్రేడ్ సుందరం ఎల్లప్పుడీ మన మదిలో నిలిచిపోతారు. ఆయన వ్యాప్తి చేసిన ఆలోచనలవల్ల ఎప్పటికీ ఆయన చిరంజీవిగా నిలిచిపోతారు. ఇన్నూరెన్స్ ఉద్యోగులు పెన్షన్, ఉన్నతమయిన జీత భత్యాలు కలిగి ఉండే మెరుగైన జీవన విధానానికి దోహద పడినందుకు ఆయన చరిత్రలో నిలిచి

పోతారు. వారిపట్ల బీమా ఉద్యోగులు సదా కృతజ్ఞత కలిగిఉంటారు. మహాన్నత వ్యక్తిత్వం కలిగిన వ్యక్తిగా, మన హృదయాలలో, మన ఆలోచనలలో ఆయన శాశ్వత స్థానం పొందారు. మన పోరాటాలకు ఎల్లప్పుడూ వారు స్ఫూర్తినిస్తూనే ఉంటారు. కవి శైలేంద్ర మాటల్లో...

మనం మరణించినా ఎవరో ఒకరి స్మృతుల్లో జీవించే ఉంటాము.

ఎవరో ఒకరి కన్నీళ్ళలో చిరునవ్వులై చిగురిస్తూనే ఉంటాము.

ఒక పువ్వు పడే పడే మొగ్గకి చెబుతూనే ఉంటుంది.. జీవించడమంటే ఇదే అని

.. Red Salute to Com. Sundaram

Long Live Com. Sundaram

(ఇన్నూరెన్స్ వర్కర్ అనువాదం:

కా||పి.సతీష్, ఉపాధ్యక్షులు, SCZIEF)

కా|| ఎన్.ఎం.సుందరం గారి రచనల్లో, ఉపన్యాసాల్లో ఆణిముత్యాలు

★ అమెరికాలోనూ, యూరప్ లోనూ ఇన్నూరెన్స్ కంపెనీల బాగోతాలు అందరికీ తెలిసిందే. మోసాలకు ఆ సంస్థలు నిలువెత్తు ప్రతిరూపం. పెద్దఎత్తున ఈ కంపెనీలు పాలసీదారుల ‘విశ్వాస’ ఉల్లంఘనకు చాలా తరచుగా పాల్పడుతుండడం గమనార్హం.

★ నయా ఉదారవాద ప్రపంచీకరణ అనివార్యంగా విఫలం కాక తప్పదు. ఇప్పటికే అది ఏ రంగాల్లో ప్రవేశించిందో, ఏ ప్రాంతాల్లో ప్రవేశించిందో వినాశకర ఫలితాలే వచ్చాయి. సాధారణ ప్రజలకు ఈతిబాధలే మిగిలాయి. అత్యధికులకు శాపంగా పరిగణించడం, చాలా చాలా కొద్దిమందే లాభపడడం ప్రపంచీకరణ విధానాల ఫలితంగా సహజంగా జరిగే పరిణామం.

★ రాజకీయ అంశాల్లో, చర్చల్లో భాగస్వాములవడం పోరాటాలకు సమాయత్తపరచడం అనే అంశాల్ని నొక్కి చెప్పడం కోసమే ‘కమ్, లెట్ అజ్ ప్లే

పాలిటిక్స్’ శీర్షికన వ్యాసాల్ని రాయడం జరిగింది.

★ కార్మికవర్గం యొక్క లక్ష్యం సామాజిక మార్పు. దోపిడీకి వ్యతిరేకంగా వర్గ పోరాటాలకు కార్మికవర్గాన్ని దూరంగా ఉంచే ఏ ప్రయత్నాన్నైనా గట్టిగా అడ్డుకోవాల్సిందే.

★ పోరాటాల్ని ప్రైవేటు యాజమాన్యాలైనా, ప్రభుత్వ యంత్రాంగమైనా ఎందుకు అణచివేయాలని చూస్తుందో కార్మికులకు అర్థం చేయించడం కార్మిక సంఘాల పని.

★ న మాజాన్ని నిజమైన అర్థంలో ప్రజాస్వామికికరించడమే కార్మిక సంఘాల హక్కు బాధ్యత కూడా.

★ ఒక సంక్షోభం నుండి మరో సంక్షోభానికి అడుగులేస్తూ మానవాళికి కడగండ్లను మిగల్చడమే పెట్టుబడిదారి వ్యవస్థకు చేతనయ్యేది, అదే దాని స్వభావం కూడా. సమసమాజంలో వలే ప్రజాసమూహాల మధ్య ఐక్యత సాధించడం, ఉమ్మడిగా సమస్యల్ని అధిగమించడం స్థానే ప్రజల మధ్య ఐక్యతను విచ్ఛిన్నం చేయడం,

సంకలనం:

రఘునాథరెడ్డి,

కడప,

9704621122

VOICES &

VIEWES

తగాదాల్ని పెంచడమే దాని విధానం.

★ సామ్రాజ్యవాదం తన విజయం కోసం, విస్తరణ కోసం దేనికైనా తెగిస్తుంది. ఒక దేశపు సార్వభౌమత్వాన్నైనా, ఒక గొప్ప నాగరికతనైనా, దేశాల సహజవనరులనైనా దేన్నైనా కొల్లగొట్టడానికి, ధ్వనం చేయడానికి అది వెనుకాడదు. పిల్లాపాపల మరణాలు, మహిళల మానప్రాణాలు దానికి తృణప్రాయమే.

★ పెట్టుబడిదారీ వ్యవస్థలో మోసాల్ని అంతర్గతంగా నియంత్రించడం సాధ్యం కాదు. అందుకోసం ఆ వ్యవస్థ స్వభావాన్ని సరిదిద్దే ఒక యంత్రాంగమూ లేదు. పెట్టుబడిదారీ వ్యవస్థను కూల్చివేస్తే తప్ప, ఒక ప్రత్యామ్నాయ దోపిడీ రహిత వ్యవస్థను ఏర్పాటు చేసుకుంటే తప్ప, అదే వ్యవస్థలోనైతే మానవాళికి ఏ పరిష్కారమూ దొరకదు.

కామ్రేడ్ సుందరం మన గురువు బోధకుడు మరియు మార్గదర్శి

కామ్రేడ్ సుందరం మన గురువు బోధకుడు మరియు మార్గదర్శి

కామ్రేడ్ ఎన్.ఎం.ఎస్, మనమందరం ప్రేమతో గౌరవంతో పిలుచుకునే కా॥ సుందరం ఎఐఐఈఎ సంఘానికి తన వైవిధ్యభరితమైన సేవల ద్వారా ఎప్పటికీ గుర్తుండిపోయే ఒక గొప్ప నాయకుడు. అతను ఒక గొప్ప వక్త, ఒక తత్వవేత్త ఒక ఆర్థిక వేత్త, స్ఫూర్తిరగిలించే ఒక గొప్ప ప్రేడ్ యూనియన్ నాయకుడు. ఒక గురువు, బోధకుడు మరియు దేశవ్యాప్తంగా ఎంతో మంది కామ్రేడ్లకు, ఒక మార్గదర్శి. 1973వ సంవత్సరంలో సంస్థాగతమైన సమస్య పరిష్కారానికి కా॥సుందరం విశాఖ పట్నంకు వచ్చారు. అప్పుడు వారిని అతి సమీపం నుండి చూసే అవకాశం నాకు దక్కింది. సుందరం గారితో ఉంటూ వారి అవసరాలను చూసుకోవాల్సిన బాధ్యత నామీద ఉంచారు. ఆ సమయంలో అతను తీవ్ర జ్వరంతో బాధపడుతున్నారు. అయినా తన అస్వస్థతను లెక్కచేయక కా॥ సుందరం డివిజన్ లీడర్లతో, కాడేర్లతో, సభ్యులతోనూ మూడు రోజుల పాటు నిరంతరం చర్చలు జరిపారు. చెన్నైకి తిరిగి వెళ్లి పోయి మరో పర్యాయం వచ్చి సమస్యలను పరిష్కరిస్తారా అని నేను అడిగినప్పుడు, సుందరం గారు లేదు సమస్య సద్దమణిగిన తర్వాతనే చెన్నై తిరిగి వెళతానని చెప్పారు. నా మొదటి పరిచయంలో నా మనసులో ముద్ర వేసుకున్న సుందరం గారు వీరే.

పెన్నన్ పోరాటాన్ని ఇన్స్పిరేన్స్ మరియు బ్యాంకింగ్ రంగ ఉద్యోగుల ఉమ్మడి కార్యాచరణ ద్వారా నిర్మించి, నిర్వహించి సఫలీకృతం చేసిన నేత కామ్రేడ్ సుందరం. పెన్నన్ జాయింట్ యాక్షన్ కమిటీ కన్వీనర్ హైదరాబాదులో ఉండటంవల్ల సుందరం గారు అనేక పర్యాయాలు హైదరాబాద్ రావడం జరిగింది. ఆ సందర్భంగా నిర్వహించబడిన అనేక మీటింగులలో హైదరాబాద్ కామ్రేడ్లు సుందరం గారి నిశితమైన పని తీరును దగ్గర్నుండి చూసే అవకాశం

కార్మిక వాహిని

దక్కించుకున్నారు. పెన్నన్ వంటి ఒక గొప్ప బెనిఫిట్ను సాధించుకునే క్రమంలో ఇన్స్పిరేన్స్ బ్యాంకు ఉద్యోగుల ఐక్యతను కాపాడుతూ పెన్నన్ పోరాటాన్ని సఫలీకృతం చేయడంలో కా॥సుందరం చూపిన చొరవను, వారి కార్యదక్షతను అతి సమీపంలోని గమనించే అవకాశం హైదరాబాద్ కామ్రేడ్లకు దక్కింది.

ఆయన ఒక గొప్ప దార్శనికుడు. ఎల్ఐసి మరియు AIEA రెండింటిపై ముందు చూపు మంచి అవగాహన ఉన్న వ్యక్తి ఆయన. భారతీయ జీవిత బీమా సంస్థను, ఉద్యోగులను అమితంగా ప్రేమించేవారు. ప్రైవేటు ఇన్స్పిరేన్స్ కంపెనీలు బీమా రంగంలోకి ప్రవేశించే సమయంలో యూనియన్ నాయకుడిగా ముందుండి పోరాటాలకు దిశానిర్దేశం చేస్తూ సంఘ సభ్యులకు, ఉద్యోగులకు మరియు సంస్థకు అవసరమైన ఆత్మ విశ్వాసాన్ని నమ్మకాన్ని కలిగించారు. దీని ఫలితంగానే ఈ రోజు పబ్లిక్ రంగ ఇన్స్పిరేన్స్ సంస్థలు ఎల్ఐసి మరియు 4 జిఐసి సంస్థలు 17 సంవత్సరాల అనంతరం కూడా అగ్రగామి సంస్థలుగా కొనసాగుతూ మార్కెట్ లీడర్లుగా విశేషమైన ప్రతిభ కనబరుస్తున్నాయి.

డిసెంబర్ 26వ తేదీ ఉదయం కా॥ సుందరం మరణవార్త విన్న నేను తీవ్ర దిగ్భ్రాంతికి లోనయ్యాను కాసేపు ఈ వార్తను నమ్మలేకపోయాను. కేవలం ఒక నెల క్రితం ఉడిపిలో జరిగిన SCZIEF మహా సభలలో వారు మనందరి మధ్య నాలుగు రోజులు చురుకుగా గడిపారు. ఆ తర్వాత చెన్నై-1 డివిజన్ కాన్ఫరెన్స్ లో చాలా ఉత్సాహంగా పాల్గొన్నారు. ఇలాంటి సమావేశాలు మహా సభలకు హాజరవటం మరియు యువ కామ్రేడ్లతో గడపడంవల్ల తను రెట్టింపు ఉత్సాహంతో ఉండగలుగుతున్నానని కా॥ సుందరం అనేక సందర్భాల్లో చెప్పేవారు.

25 సంవత్సరాల చిన్న

వయసులోనే ఆయన అత్యంత పెద్ద జోనల్ యూనిట్ అయిన సౌత్ జోన్ కు ప్రధాన కార్యదర్శిగా ఎన్నుకోబడ్డారు. 1988 వరకు వారు ఈ పదవిలో కొనసాగుతూ, 1988 జైపూర్ మహాసభలలో ఆల్ ఇండియా ఇన్స్పిరేన్స్ ఎంప్లాయిస్ అసోసియేషన్ ప్రధాన కార్యదర్శిగా ఎన్నుకోబడ్డారు. AIEA దిగ్గజ నాయకులు కా॥సరోజ్ చౌదరి నుండి బాధ్యతలు స్వీకరించే నాటికే కా॥ సుందరం తనదైన వైవిధ్యమైన శైలిలో పేరెన్నిక గల గొప్ప నాయకుడుగా గుర్తింపు తెచ్చుకున్నారు. ఎంతో వినమ్రతతో ప్రధాన కార్యదర్శి బాధ్యతలు స్వీకరించిన కా॥ సుందరం సరోజ్ చౌదరి వంటి నాయకుల స్థానాన్ని భర్తీ చేయడం అత్యంత కష్టమని అభిప్రాయపడ్డారు. తదనంతర కాలంలో AIEA అంచనాలను నిజం చేస్తూ సభ్యులను మరింత చైతన్యవంతులుగా తీర్చిదిద్దారు.

1991 నాటికి భారతదేశంలో ఉదారవాద విధానాల పవనాలు ప్రారంభమైనాయి. అయితే వీటిని తిప్పికొట్టాలంటే భారత దేశ ప్రజల మద్దతు తప్పనిసరని అనాడే గమనించిన దార్శనికుడు కామ్రేడ్ సుందరం. ప్రజా క్షేత్రాన్ని ఈ విధానాలను తిప్పికొట్టే ప్రధాన కేంద్ర బిందువుగా ఉంచుతూ ఇన్స్పిరేన్స్ ఉద్యోగుల పోరాటాల వ్యూహాన్ని రచించిన గొప్ప నాయకుడు కామ్రేడ్ సుందరం. ప్రజల మధ్య ప్రచార పోరాటాలు చేయడం ద్వారా సామాన్య ప్రజల్లో సైతం ఎల్ఐసి వట్ల ఒక అవగాహన, సదాభిప్రాయం ఏర్పడ్డాయి. గ్లోబలీకరణ పై వారు రాసిన అనేక వ్యాసాలు మన ఈ ప్రచారాలకు పునాదిగా, మూల ధాతువుగా నిలిచాయి.

తమ సీటు వద్ద ప్రచారం - వీధుల్లో ప్రచారం అనే కామ్రేడ్ సుందరం నినాదం చాలా సఫలీకృతమయ్యింది. అప్పటి పరిస్థితుల్లో అవసరమైనంత మేర యాంత్రిక రణలో అభివృద్ధితో మాత్రమే పాలసీ

దారులకు మెరుగైన సేవలను అందించ గలుగుతామని భావించారు. తద్వారా పాలసీ దారులకు మరింత దగ్గరవుతామని, యాంత్రికరణ వల్ల ప్రభుత్వరంగ ఇన్సు రెన్సు సంస్థల ప్రయోజనాలను కాపాడ గలుగుతామని ఉద్యోగులందరికీ అర్థమయ్యే రీతిలో వివరించారు. ఈ దార్శనికత వల్లనే నేడు భారతీయ జీవిత బీమా సంస్థ 40 కోట్ల పైన పాలసీలకు అవసరమైన సేవలను సమర్థవంతంగా అందించగలు గుతుంది. ప్రైవేటీకరణను వ్యతిరేకిస్తూ 1999లో ఎఐఐఈఎ సైనికులు సేకరించిన 1 కోటి 50 లక్షల సంతకాలు నేటికీ ఎల్ఐసి సంస్థ పాలసీదారుల విశ్వాసాన్ని చూరగొనడంలో ప్రధాన భూమిక పోషించింది.. నాటి మన ప్రచారమే నేటికీ భారత దేశ ప్రజలను ప్రభుత్వరంగ ఇన్సూరెన్స్ రంగాలపై నమ్మకాన్ని కొన సాగించడానికి దోహదపడ్డాయి. దేశంలోని ఏ కార్మిక సంఘమైనా మన సంఘం గురించి ప్రస్తావించినప్పుడు ఈ కోటి 50 లక్షల సంతకాల ప్రస్తావనను మరువదు. అంతర్జాతీయ కార్మిక మహాసభ సైతం ఈ మహత్తరమైన సంతకాల సేకరణను విశేషంగా అభినందించాయి. 1998సం హైదరాబాదులో జరిగిన ఎఐఐఈఎ మహాసభల సందర్భంగా కా॥ సుందరం ఈ పిలుపునిచ్చారు. మూడురోజులపాటు పూర్తిగా కవర్ చేసిన జాతీయ మీడియా ఈ మహాసభలను ప్రైవేటీకరణకు

వ్యతిరేకంగా కార్మిక సంఘం మహాసభలు TRADE UNION CONFERENCE AGAINST PRIVATISATION అని వర్ణించాయి. స్టార్ టీవీ రెండు రోజులు మహాసభల విశేషాలను ప్రసారం చేశాయి. పెన్షన్ సౌకర్యం కోసం ఇన్సూరెన్స్ ఉద్యో గులు ఎంతోకాలంగా ఎదురు చూస్తున్నారు మహాసభలలో ప్రతినిధులు పెన్షన్ అంశాన్ని ప్రస్తావించేవారు ఇన్సూరెన్స్ మరియు బ్యాంకింగ్ ఉద్యోగుల ఉమ్మడి కోరిక అయిన పెన్షన్ అంశంపై ఉమ్మడి కార్యా చరణ వేదిక ఏర్పాటు చేయడం దానిద్వారా ప్రభుత్వంతో పోరాడి pension అవకాశాన్ని సాధించడం కా॥ సుందరం గారి వ్యూహ రచనతో మాత్రమే సాధ్యమయింది. అంతిమంగా 1995లో పెన్షన్ సౌకర్యాన్ని మనం రాబట్టుకోగలిగాము. ఈ పెన్షన్ ఘట్టంలో కామ్రేడ్ సుందరాన్ని ఎన్నటికీ ఉద్యోగులు మరువరు. అలాగే సుందరం గారి పట్టువల్లనే పెన్షన్ స్కీమ్ పెన్షన్ ఫండ్ లో లోటున్నా దానిని ఎల్ఐసి భర్తీ చేయాలని షరతును పొందుపరచడం జరిగింది.

సంగీతాన్ని, భారతీయ శాస్త్రీయ నృత్యాన్ని కామ్రేడ్ సుందరం అమితంగా ఇష్టపడేవారు. భరతనాట్యం ఒడిస్సీ, కథక్ లలో ఉన్న విలక్షణమైన లక్షణాలను, సూక్ష్మ అంశాలపై కూడా వారు వివరణ ఇచ్చేవారు. సాహిత్యాన్ని కూలంకషంగా అవగాహన చేసుకొన్న వ్యక్తి కా॥ సుందరం. పెన్షన్ సౌకర్యం సాధించిన రోజులలో అది

రెండవ బెనిఫిట్టా మూడవ బెనిఫిట్టా అని సందేహాలు వ్యక్తమయిన సందర్భాల్లో గులాబీ పువ్వును ఏ పేరుతో పిలిచినా అది గులాబీ పువ్వు నని సమాధానమిచ్చారు. ఇదే నినాదంతో బెంగళూరు కామ్రేడ్స్ పెన్షన్ పోరాటంపై ఒక డాక్యుమెంట్ ను కూడా విడుదల చేశారు. 1998 హైదరాబాద్ మహా సభల వాలంటీర్ల సమావేశంలో దాదాపు వేయిమంది వాలంటీర్లను సంభోదిస్తూ వెయ్యి లేత అందమైన పువ్వులుగా అభివర్ణించారు. ఆ విషయాన్ని హైదరాబాద్ కామ్రేడ్లు నేటికీ ఎంతో గర్వంగా గుర్తు చేసుకుంటుంటారు.

ప్రజల దృష్టి కోణం నుండి ఆర్థిక శాస్త్రాన్ని రాజకీయాలను సామాన్యులకు వివరించిన ఒకగొప్ప కార్మిక సంఘం నాయకుడిగా, ఆజానుబాహుడు, అందగాడుగా, భారతీయ సంగీతాన్ని నృత్యాన్ని అమితంగా ప్రేమించి గౌరవించే వ్యక్తిగా, సమ్మోహనా శక్తి గల నాయకుడిగా కా॥ సుందరం నా జ్ఞాపకాలలో శాశ్వతంగా నిలిచి ఉంటారు.

సమాజానికి ప్రజలకు తమ నిస్వార్థ సేవలు విశేషంగా అందించిన అతికొద్ది మంది మాత్రమే తమ మరణా నంతరం కూడా ప్రజల హృదయాల్లో సజీవంగా ఉంటారు. ఆ విశిష్ట కోవకు చెందినవారు మన కామ్రేడ్ ఎన్.ఎం. సుందరం

(ఇన్సూరెన్స్ వర్కర్ అనువాదం:

కా॥ఆర్.వి.రమణ, కరీంనగర్)

కవితాంజలి

జి.తిరుపతయ్య, అధ్యక్షులు, ఐసి ఈయు
హైదరాబాద్

దరహాసపు ధీరుడా
మా లోపలి సూర్యుడా
సుందరం.... మీకు వందనం.

సుందరం... పేరే ఒక ప్రేరణ
అది పోరాటాల ధోరణి.
గళం వినిపించిన, కలం విదిలించిన

(కార్మిక వాహిని)

భాషా కృతులకు
సరస్వతియే సమ్మోహితులైన సుందరం...
మీకు వందనం.
సిద్ధాంతమొక అగ్నికణం,
యుద్ధ తంత్రమొక ద్విగుణీకృతం...మా
సుందరం.

బాధ్యతోద్వేగపు ప్రసంగాలు,
రాగ దిక్కుచిత వ్రాతలే...మా సుందరం.
మహా సభల మందిరాలలో,
ప్రతినిధులే జ్యోతులై,
ప్రసరించే వెలుగులే...మా సుందరం

AIIEA కర్మాగారపు గని కార్మికుడు,

కర్తవ్యాల కవితా పితామహుడే...

మా .. సుందరం

ఫలితాల వేట మాని, తడియార్చని
ఆలోచనల తోటమాలి... మా సుందరం
తగ్గని ధైర్యం, ఒడ్డిన త్యాగం, నెగ్గిన
విజయాల ఉగ్గు విప్లవాలకానవాళ్ళే...మా
సుందరం.

పదాలు చాలిక పాదాలకు పని పెట్టందని
రాజనీతి బాటలో లక్షల కార్యోన్ముఖుల
ఉత్తేరక విధాత....మా సుందరం.

ఆ సుందరమే... మేమందరం

== ၁၂ ==

ముగిసింది. కా॥ సుందరం యొక్క దృఢమైన వైఖరిని, సభ్యుల ఐకమత్యంపై తనకున్న అచంచలమైన విశ్వాసం ఈ లాకౌట్ ఘటన స్పష్టం చేసింది. అయితే ఈ పోరాటంలో యాజమాన్య క్రమశిక్షణా చర్యలకు గురైన బాధితుల కేసుల పరిష్కారంపై కొన్ని రోజుల తర్వాత నిర్ణయం తీసుకోవాలనే ఒప్పందం కాబడింది. ఈ పరిణామం అత్యంత విచారకరమని కా॥ సుందరం ఉద్యోగానికి గురయ్యారు. ఒక సంఘంగా బాధితులకు సమాధానం చెప్పే పరిస్థితుల్లో తాముండబోమని వాదించారు. కా॥ సునీల్ మైత్ర పరిస్థితిని వివరించి త్వరలో కేసులు ఉపసంహరించబడతాయని విశ్వాసాని వ్యవధంతో సుందరం కుదుటపడ్డారు. తోటి సభ్యుల పై ఉన్న అవ్యాజ్యమైన ప్రేమకు ఈ ఘటన అద్దంపడుతుంది.

బాబ్రీ మసీదు విధ్వంసం కేవలం లౌకిక సిద్ధాంతాలపై జరుగుతున్న కుట్ర అని, ఈ దాడిని తీవ్రంగా ఖండిస్తూ AIIEA సర్క్యులర్ జారీ చేసింది. అయితే బాబ్రీ మసీదు కూల్చివేత నిర్ణయందంగా ఖండించడానినివదోదరా యూనిట్ నిరసిస్తూ, ఆ సర్క్యులర్ ను విరమించుకోకపోతే సంఘం నుండి మూకుమ్మడిగా తప్పుకుంటామని హెచ్చరించారు. ఈ సంక్లిష్ట సమయంలో కూడా సుందరం వారి ఒత్తిడులకు ఏమాత్రం లొంగలేదు. అవసరమైతే వారి సభ్యత్వాన్ని వదులుకోవాల్సిన బాధాకర నిర్ణయానికి సైతం వారు మొగ్గు చూపారు. కొంతమంది సమూహం యొక్క భావోద్వేగాలు క్రమశిక్షణ సైద్ధాంతిక విలువలపై నిర్మించబడిన AIIEA ను ఏమాత్రం ప్రభావితం చేయజాలని తన దృఢవైఖరితో AIIEA మరోమారు రుజువు చేసింది. ఇది సైద్ధాంతిక నిబద్ధత గల కా॥ సుందరం సాహసోపేత నాయకత్వంతో మాత్రమే సాధ్యమయింది.

1972లో AIIEA విభజించే కుట్ర

ముంబయిలో జరుగుతున్నప్పుడు కా॥ ఎ.ఎస్.దేవ్ తో కలిసి సుందరం బాంబే కార్యాలయాల్లో ఉద్యోగుల సమావేశాలు ఏర్పాటు చేసారు. విభజనను కోరే శక్తులు వారిరువురిపై భౌతికదాడులకు సైతం దిగారు. వారిపై కత్తులతో దాడి చేసి గాయ పరిచారు కూడా. సుందరం ఉద్యోగుల సమావేశాలు నిర్వహిస్తే ఉద్యోగులు చైతన్యమై చీలిక వర్గాల ఉద్దేశాలను గ్రహిస్తారని గమనించి భౌతిక దాడులకు పూనుకున్నారు. అయినా కా॥ సుందరం కా॥ దేవ్ లు పరిస్థితులకు బెదరక ఈ సమావేశాలను నిర్వహించారు. సుందరం వంటి AIIEA నాయకులు ఇలాంటి బెదిరింపులకు లొంగరని తమ సంకల్పాన్ని ఏ విచ్ఛిన్నకర శక్తులు దెబ్బతీయలేరని ఈ దృష్టాంతం తెలియజేస్తుంది. అలాంటి ధైర్య పరాక్రమాలను ప్రదర్శించిన నాయకుడిగా కా॥ సుందరం ఎప్పటికీ గుర్తుండిపోతారు. ఎల్ ఐ సి ఉద్యోగులకు పెన్షన్ బెనిఫిట్ ను సాధించడం AIIEA మరుపురాని విజయ మకుటంలో మరో కలికితురాయి. ఇందులో కా॥ సుందరం పోషించిన కీలకపాత్ర చరిత్రపుటల్లో చిరస్మరణీయంగా మిగిలి పోతుంది వేలాదిమంది విశ్రాంత ఉద్యోగులు, వారి కుటుంబసభ్యులు కా॥ సుందరం గారి నాయకత్వానికి రుణపడి ఉన్నారంటే అతిశయోక్తి కాదు. వారి దృఢ సంకల్పం, సమయస్ఫూర్తితో ఉద్యోగులను పెన్షన్ పోరాటాలకు కార్యోన్ముఖులను చేసి సఫలీకృతం అయ్యారు. పెన్షన్ పోరాటంలో బ్యాంకింగ్ ఉద్యోగులను ఉమ్మడి భాగస్వాములను చేయడం ద్వారా కేంద్ర ప్రభుత్వంలో కదలిక తీసుకు రావడానికి అవసరమైన బలాన్ని, బలగాన్ని సుందరం కూడగట్టారు. ఆరోజు ఈవ్యూహాన్ని అనుసరించి ఉండకపోతే పెన్షన్ అవకాశం నేటికి ఒక కలలాగే మిగిలి ఉండేది. ఈ పోరాటానికి దిశానిర్దేశం చేసి కా॥ సుందరం

గారికి విప్లవ నివాళులు.

వారి నాయకత్వంలో AIIEA సాధించిన మరో గొప్ప విజయాలలో మన వేతన సవరణను బ్యాంకింగ్ రంగం నుండి విడదీసి ఒప్పందాలు చేసుకోవడం. 1985 మరియు 1989 సంవత్సరం వేతన సవరణలు బ్యాంకింగ్ రంగంతో ముడిపడటం వలన మనం నష్టపోయిన విషయం తెలిసిందే. భారతీయ జీవిత బీమా సంస్థలో వేతన సవరణ కేవలం సంస్థ యొక్క వ్యాపారాభివృద్ధి, ఆర్థిక సామర్థ్యం ఆధారంగానే నిర్ణయించబడాలే గాని ఇతర బాహ్యంశాలు దానిని ప్రభావితం చేయకూడదని కా॥ సుందరం వాదించేవారు. వారి దూరదృష్టి పోరాటాలు ఫలితాలనిస్తూ తదనంతర కాలంలో బ్యాంకింగ్, ఇతర ప్రభుత్వరంగాల వేతన పరిణామాలతో ప్రమేయం లేకుండా ఎల్ ఐ సి లో వేతన సవరణ ఒప్పందాలు జరగడం ప్రారంభమయ్యాయి. ఆ ఫలితంగానే నేడు ఇన్సూరెన్స్ ఉద్యోగుల జీతభత్యాలు బ్యాంకింగ్ ఉద్యోగుల జీతభత్యాల కంటే చాలా ఎక్కువ స్థాయిలో ఉండడం మనం గమనించవచ్చు. ఇది కేవలం సుందరం గారు చూపెట్టిన చొరవ, ఎంచుకున్న పోరాటం మార్గాల వల్ల మాత్రమే సాధ్యమయింది. ఈ పరిణామంలో కా॥ సుందరం పాత్ర అద్వితీయమైనది. ఇన్సూరెన్స్ ఉద్యోగులు ఈ ఘట్టాన్ని ఏనాటికీ మరువరు.

ఆగష్టు 1992 వేతన సవరణ చివరి చర్చలు 1995లో జరిగాయి. యాజమాన్యం ప్రతిపాదించిన వేతన సవరణ ప్రతిపాదనలను AIIEA ఒప్పుకోలేదు. అయితే ప్రభుత్వం ఏకపక్షంగా వ్యవహరిస్తూ 23 2 1996 రోజున మన అభ్యంతరాలు పరిగణలోకి తీసుకోకుండా వేతన సవరణ నోటిఫికేషన్ జారీ చేసింది. అయితే దీనికి మన సమ్మతము తెలియచేయకపోయినట్లయితే ఇతర సంఘాలు ఈవేతన సవరణలో

AIIEA ప్రమేయం లేదని ఉద్యోగులను తప్పు దోషపట్టించే అవకాశముందని సందేహాలు వ్యక్తమయ్యాయి. ఈ విషయంలో కా॥ సుందరం సంఘసభ్యులు అవగాహనపై తనకు నమ్మకం ఉన్నదని, విలువలతో కూడుకున్న తమ సిద్ధాంతాల విషయంలో ఎలాంటి రాజీ అవసరం లేదని కృత నిశ్చయాన్ని వ్యక్తపరిచారు. వేతన సవరణ అంశాలను వివరిస్తూ అలుపెరగని ప్రచార పోరాటాలను కా॥ సుందరం ఉద్యోగుల మధ్యలో కొనసాగించారు. కడన రంగంలో కాలు మోపిన తర్వాత ఐకమత్యమే మన ఏకైక ఆయుధమని దానిని విస్తరించే దిశలో మనం పయనించాలని, మన గమ్యాన్ని చేరడానికి మన నిర్దిష్ట పాత్రను సమర్థంగా నిర్వహిస్తూ ముందుకు సాగడమే మన కర్తవ్యమని కా॥ సుందరం భోదించారు. ఉద్యోగుల పోరాటపటిమపై నమ్మక ముంచుతూ తన ప్రణాళికలను రచించేవారు. 1991వ సంవత్సరంలోనే అప్పటి

ప్రభుత్వం అమలు పరచాలనుకుంటున్న ఉదారవాద విధానాలు భారతదేశానికి విపత్కరమని, ముఖ్యంగా ఉద్యోగులకు శరాఘాతమని పసిగట్టారు. నయా ఉదార వాద విధానాలు అమలు చేస్తే రాబోవు రోజుల్లో ఎదురయ్యే దుష్ప్రభావాల గురించి వివరిస్తూ సంఘ సభ్యులను తట్టి లేపారు. ఈ విధానాలను వ్యతిరేకిస్తూ పోరాటాలలోకి కామ్రేడ్ లందరినీ కార్యోన్ముఖులను చేశారు. పోరాటాలను ప్రజాబాహుళ్యంలో ప్రజా వేదికల ద్వారా నిర్వహించడం ద్వారా మాత్రమే ఈ విధానాలను సమర్థవంతంగా తిప్పికొట్టగలమని గ్రహించిన దార్శనికుడు కా॥ సుందరం. పెద్దఎత్తున ఎగిసిన ప్రజా పోరాటాల కారణంగానే నేటికీ ప్రభుత్వం ఎల్ ఐ సి సంస్థలో పెట్టుబడుల ఉపసంహరణ చేపట్టలేకపోయింది. ప్రభుత్వాల ఈ విషపూరిత విధానాల పర్యవసానాలను ఉద్యోగులకు, కార్మిక వర్గానికి తెలియచేసి వారిలో సంపూర్ణ అవగాహనకు కారణ

భూతమైన కామ్రేడ్ సుందరం యొక్క పాత్ర వెలకట్టలేనిది.

కా॥ సుందరం యొక్క వ్యక్తిత్వాన్ని అలంకరింపబడే మరెన్నో సంఘటనలను మనం గుర్తు చేసుకోవచ్చు. సమయాభావం వల్ల వాటన్నింటినీ ఇక్కడ మనం చర్చించలేం. అయితే పై విషయాలన్నీ క్రోడీకరించి కా॥ సుందరం ఇన్స్పైరెన్స్ ట్రేడ్ యూనియన్ చరిత్రలో చెరగని ముద్ర వేశారని తెలపడంలో ఎటువంటి సందేహం లేదు. మనందరి అంచనాల కంటే త్వరగా వారు జ్ఞాపకాలకు పరిమితమయ్యారు. త్యాగాలకు వెరవని నిబద్ధత అంకితభావం దృఢసంకల్పాలైన వారి వారసత్వ లక్షణాలను మనమంతా పుణికిపుచ్చుకోవాలి. వారు వేసిన బాటలో పయనిస్తూ వారి ఆశయాల సాధనకై నిరంతరం కృషి చేయడమే కా॥ సుందరంకు మనమివ్వగల నిజమైన నివాళి.

(ఇన్స్పైరెన్స్ వర్కర్ అనువాదం:

కా॥ ఆర్.వి.రమణ, కరీంనగర్)

స్ఫూర్తి శిఖరం

కా॥ జగదీశ్వరి, నెల్లూరు మహిళా కన్వీనర్
ఒక్కడివో అనేకుడివో, ఆవేశానివో
ఆశయానివో,
సహనానివో సమరానివో,
ఒంటరివో.. సమూహానివో, ఉద్యమ
భాషవో.. విప్లవ శ్వాసవో

ఏదో ఏమి.. అన్నీ నీవైన వాడివి వేడివి
మా నిరంతర చలనంలో వెన్నంటిన
కదలికవు
మేం ఎగరేసిన ఎర్రని జండాలో నిగనిగలాడే
అద్భుతమైన మెరుపువి నీవు.

లక్ష నక్షత్రాల కాంతిలా లక్ష్యానికి వెలుగు
చూపావు.

బతకటం జీవించడం కాక నిరంతరం
పోరాట తరంగ దైర్ఘ్యమై
కదనాన్ని నడిపించే ధీరుడవయ్యావు

కవితాంజలి

నీ శిఖర సమాన ప్రేరణ జీవితాన్ని..
నిత్య చేతనా సంకేతమైన
మహోన్నత వ్యక్తిత్వాన్ని తలచుకుంటేనే
తనువంతా స్ఫూర్తి ప్రవాహమై
నిండిపోతుంది.

సముద్రమంత నిండుతనం కొండంత
గుండెతనం
నిరాడంబరతకు, నిజాయితీకి నీ కంటే
నిదర్శనం ఎవరు
మేధోసంపత్తు కలిగిన ఆచరణశీలివి,
మానవతకు నిండైన రూపం..

అతివలు జత కాకుండా ఉద్యమగతి
సాగదనీ మహిళల పక్షం వహించావు
ఒకరో ఇద్దరో వారసులుంటే.. అది రక్త
బంధం..

వేలాది మంది నీ వారసులుంటే

అది AIIEA బంధం.

తొణికిన స్వప్నం కాదు నీ ఆశయం,
తొలగిన స్వర్గం కాదు నీ గమ్యం
నీ భావాలతో చేతనమై భౌతిక రూపాలెత్తిన
మేము..

శిఖరమంత నీ స్ఫూర్తితో భవిష్యత్తులోకి
పయనిస్తున్నవాళ్ళమయా...

అరుణారుణ వందనాలయా....

శిఖర సమాన నేతగా కా.ఎన్.ఎమ్. సుందరం ప్రస్థానం

డా. ఎన్.ఎల్.ఎస్. సుందరం

(తెలుగు అనువాదం: కా॥ ఆర్. రాజేశమ్
సంయుక్త కార్యదర్శి ICEU, Karimnagar)

AIIEA ప్రియతమ నాయకుడు కా॥ఎన్.ఎమ్. సుందరం.. యూనియన్ కోసం సాగిన 60 ఏళ్ల అవిశ్రాంత ప్రయాణం ముగింపుకొచ్చింది. యూనియన్ బాధ్యతల్లో భాగంగా కా॥ సుందరం దేశమంతా తిరిగారు. ఆయన తిరగని ప్రాంతం అంటూ లేదు. నేడు దేశమంతా కనబడుతున్న ఆయన పాదముద్రలు.. AIIEA కార్యకర్తలకు దిక్సూచిగా నిలుస్తున్నాయి.

కా॥ NMS ఎల్ఐసీలో 1957 లో తాత్కాలిక ఉద్యోగిగా తన ప్రయాణాన్ని మొదలు పెట్టారు. అప్పటికి AIIEA ఆవిర్భవించి ఆరేళ్ళు అయ్యింది. ఎల్ఐసీ ఆవిర్భవించి ఏడాది గడిచింది. మేనేజ్మెంట్ నుండి తీవ్ర నిర్బంధాన్ని ఎదుర్కొంటూ AIIEA క్రమ క్రమంగా అడుగులేస్తున్న రోజులవి. ఎల్ఐసీలో చేరి ఏడాది తిరక్కుముందే కా॥

NMS బ్రాంచియూనిట్ కార్యదర్శిగా ఎన్నికయ్యారు. 1961లో SZIEF సంయుక్త కార్యదర్శిగా ఎన్నికైన కా॥ NMS. 1963 లో SZIEF ప్రధాన కార్యదర్శిగా ఎదిగారు. 1988లో AIIEA ప్రధాన కార్యదర్శి, 2003లో AIIEA అధ్యక్షుని గా బాధ్యతలు చేపట్టారు. కార్మికవర్గ విజ్ఞానము, పోరాట నిబద్ధతల కారణంగా.. పదవులు ఆయనను వరించి వచ్చాయి.

విశాల దృక్పథం : ఆర్థికపరమైన డిమాండ్ల వెనుక ఉద్యోగులను సమీకరిస్తున్నపుడు.. సదరు ఆర్థికాంశాల వెనకనున్న రాజకీయాల గురించి ఉద్యోగులకు అవగతం చేయించాలని కా॥ NMS చెబుతుండేవారు. ఆయన చేసే ప్రతి ఉపన్యాసము ఆ అంశాల చుట్టే తిరిగేది.

1963లో SZIEF మధురై మహాసభ కోసం కార్యవర్గ నివేదికను ఆయనే రాసారు.

ఆరోజుల్లో జాతీయ, అంతర్జాతీయ అంశాల గురించి నివేదికలో ప్రస్తావన వుండేది కాదు. నివేదికలో భాగంగా జీతభత్యాల కోసం చేస్తున్న పోరాటంతో పాటు నిజ జీతాల గురించి కూడా ఉద్యోగులు ఆలోచించాలని ఆయన రాశారు. పోరాటాలతో మనం జీతాటు పెంచుకోగలిగితే.. ధరల పెరుగుదలతో పెట్టుబడుదారులు పరిస్థితిని మొదటికి తీసుకొస్తారనే ఆయన వాదన అందరినీ విశేషంగా ఆకట్టుకున్నది. తొలిరోజుల్లో రాజకీయ అంశాలు మన ఉద్యోగులకు నచ్చేవి కావు. అయితే.. నాటి సీనియర్ నేత కా॥ కుమార మంగళం గారు.. రాజకీయ అంశాల పట్ల అవగాహన మనకవసరమంటూ కా॥ NMS ని ప్రోత్సహిస్తుండేవారు. ఆ మహా సభలోనే ఫైలా పచ్చీసు వయసున్న కా॥ సుందరం గారు సంస్థలోనే అతిపెద్ద జోన్ కు ప్రధాన కార్యదర్శిగా ఎన్నుకోబడ్డారు!

చైతన్యపూరిత నాయకత్వం :

కా॥ సుందరం గారి కున్న రాజకీయ-ఆర్థిక-సామాజిక చైతన్యం కారణంగా బయటి నుండి వస్తున్న అన్ని సవాళ్లను ఎదుర్కొనే దిశలో బీమా ఉద్యోగులు సన్నద్ధం కాగలిగారు.

బీమారంగంలో సంస్కరణలకు తెరలేపిన మల్వోత్తా కమిటీ రిపోర్టు 1994లో వచ్చింది. ప్రపంచీకరణ గురించి మధ్యతరగతి ప్రజల్లో అనేక భ్రమలు నెలకొన్న కాలమది. మరోవైపు బీమారంగంలో వేగంగా వస్తున్న మార్పుల కారణంగా ఉద్యోగులు భయాం దోళనకు గురవుతున్నారు. ఉద్యోగుల జీతభత్యాలు, సర్వీస్ కండీషన్స్ మొదలగు అంశాల ప్రాతిపదికనే సహజంగా ఉద్యోగ సంఘ నాయకులు ఉద్యోగులను ఉద్యమాలవైపు నడిపిస్తున్నారు. అయితే కా॥ సుందరం గారి శైలి భిన్నమయినది. బీమారంగపు అనలు ఉద్దేశాలైన

దేశాభివృద్ధి, ప్రజలకు ఆర్థిక చేయూత లాంటి ఆశయాలు నెరవేరాలంటే బీమారంగం తప్పనిసరిగా ప్రభుత్వ ఆధీనంలో ఉండాలని కా॥ సుందరం ప్రతిపాదించారు. ఈ కీలకాంశాన్ని హైలెట్ చేస్తూనే.. బీమారంగ ప్రైవేటీకరణ కోసం ప్రభుత్వం వేస్తున్న ఎత్తులను ఉద్యోగులు నికరంగా వ్యతిరేకించేట్టు ఆయన చేయగలిగారు.

ఆ రోజుల్లోనే ఒక టెలివిజన్ ఛానల్లో జరిగిన చర్చలో కా॥ సుందరం మరియు మల్వోత్తా కమిటీ సారథి R.N. మల్వోత్తా గారు (Former RBI Governor) కూడా పాల్గొన్నారు. ఆ చర్చలో భారత దేశ ఆర్థిక వ్యవస్థకు ఎల్ఐసీ అందించిన సేవల గురించి కా॥ సుందరం వివరించారు. ఎల్ఐసీ మరియు ప్రభుత్వరంగ సాధారణంగా బీమా కంపెనీలు ఏ విధంగా ప్రజలకు బీమా రక్షణనందించాయో వివరించిన కా॥ సుందరం బీమారంగంలో “సహజ ఏకస్వామ్యం”

(Natural Monopoly) ఉంటేనే శ్రేయస్కరమని ప్రతిపాదించారు. R.N. మల్వోత్తా గారు వెంటనే అందుకుని ఆర్థిక పరిభాషలో సహజ ఏకస్వామ్యానికి తావులేదని కౌంటర్ ఇచ్చారు. “మల్వోత్తా గారు సహజ ఏకస్వామ్యం గురించి మీరు లైబ్రరీలోని పుస్తకాల్లో వెతికితే దొరకదు మీరు గ్రామాలకు వెళ్లండి. పూరిగుడి సెలు చూడండి. అప్పుడు మాత్రమే నేను చెప్తున్న సహజ ఏకస్వామ్యం అంటే ఏమిటో మీకు అర్థమవుతుంది..!” అంటూ కా॥ సుందరం గారు సమాధానం ఇచ్చేసరికి మల్వోత్తా గారు మారు మాట్లాడలేకపోయారు!

ప్రపంచీకరణ మంత్రాన్ని పరిస్తున్న పాలకులందరూ “వినియోగదారుల ప్రయోజనాలు” అనే మాటలను మాటిమాటికి వల్లె వేస్తుంటారు. సామాన్య ప్రజలను ఉద్యోగులకు వ్యతిరేకంగా రెచ్చగొట్టడానికై వారు

వేసే ఎత్తుగడ ఇది. వీరి వలలో పడిన ఒకరంగం ఉద్యోగులు మరోరంగం ఉద్యోగులకు వ్యతిరేకంగా కూడా వ్యవహరించడం మనం చూస్తుంటాము.

కా॥ సుందరం ఒక చర్చా కార్యక్రమంలో పాల్గొంటున్నారు. వేదికపై ఉద్యోగ సంఘ నాయకులు, వినియోగదారుల సంఘాల నాయకులూ కూర్చున్నారు. నాటి ఫ్లానింగ్ కమిషన్ ఉపాధ్యక్షుడు మాంటెక్సింగ్ అహ్లవానియా కూడా వేదికపై ఉన్నారు. వినియోగదారుల పంపు ప్రతినిధి ఒకాయన ప్రభుత్వరంగ బ్యాంకుల పని తీరును విమర్శిస్తూ పరుషంగా మాట్లాడాడు. తన అభిప్రాయం చెప్పడానికి కా॥ సుందరం లేచి నిలబడి మాట్లాడుతుండగా “ఒక వినియోగదారుడిగా మీరెలా మాట్లాడుతారు మీరు కార్మిక సంఘ ప్రతినిధి కదా..!?” అంటూ సదరు వినియోగదారుల సంఘ ప్రతినిధి ప్రశ్నించాడు. “మీ వినియోగదారుల సంఘంలో ఎంత మంది సభ్యులు ఉన్నారు?” అని కా॥ సుందరం ప్రశ్నించారు. 30వేల మందని ఆయన సమాధాన మిచ్చారు. “నేను నాయకుడిగా ఉన్న సంఘంలోని 80వేల మంది సభ్యులు కూడా బ్యాంకులకు వినియోగదారులే కాబట్టి నేను మాట్లాడుతాను మీరు వినండి..!” అని కా॥ సుందరం గారనే సరికి సదరు నాయకుడు సైలెంటయి పోయాడు. కా॥ సుందరం మాట్లాడుతూ పెట్టుబడిదారులు ఎగ్గొట్టిన మొండి బకాయిల కారణంగానే బ్యాంకులు గడ్డు పరిస్థితిలో ఉన్నాయని వివరించారు. తనకు సంబంధించిన బీమారంగానికే పరిమితమవ్వకుండా మొత్తం ప్రభుత్వ రంగం తరపున వకాల్తా పుచ్చుకుని మాట్లాడడమనేది కా॥ సుందరం మొదటినుండి చేస్తూ వచ్చారు.

వినియోగదారుల సేవ ద్వారానే ఉద్యోగ సంఘ కార్యకర్తలు ప్రజల అభిమానం చూరగొనాలని ఆయన చెప్తుండేవారు.

“ప్రైవేటీకరణ వ్యతిరేక పోరాటం మీ సీటు దగ్గర్నుంచే ప్రారంభమవ్వాలి..!” అంటూ కార్యకర్తలకు బోధించేవారు. ఉద్యోగులు

తమ పనితీరును మెరుగుపరచుకోవాలని కూడా చెబుతుండేవారు.

బీమా రంగ ప్రైవేటీకరణకు వ్యతిరేకంగా ప్రజాభిప్రాయాన్ని కూడగట్టడంలో కా॥ సుందరం విలక్షణ పంథా అవలంబించారు. 1995లో ఒకసారి 1999 రెండోసారి.. మనం చేపట్టిన “సంతకాల సేకరణ” సందర్భంగా మనం ప్రజలను పెద్దఎత్తున కలవగలిగాము.. వారిని మనవైపు మరల్చుకోగలిగాము. మొదటి విడత సేకరణలో 65 లక్షలు రెండవ విడతతో కలిపి సేకరణలో 1 కోటి 56 లక్షల ప్రజల సంతకాలు సేకరించగలిగాము. ప్రజలకు మన వాదనలు వినిపించగలగడం ఒక ఎత్తైతే మన ఉద్యోగుల్లో ప్రజల పట్ల నిబద్ధతను పెంచే విధంగా ఈ కార్యక్రమాలు మనకు దోహదపడ్డాయి.

సంక్షోభ సమయాల్లోనే నాయకత్వ పటిమ ఏమిటో బయటపడుతుంది. నాడు మల్కోతా కమిటీ నిర్ణయాలను మనం సంఘటితంగా అపగలిగాం కాబట్టే.. నేడు బీమా రంగంలో విదేశీ పెట్టుబడుల శాతం 49% దగ్గరే ఆగిపోయింది. నాడు ఎల్ఐసి మరియు ప్రభుత్వరంగ సాధారణ బీమా సంస్థలలో 50% విదేశీ పెట్టుబడుల పరిమితిని మనం అడ్డుకోకపోయింటే.. నేడు ప్రభుత్వరంగ బీమా సంస్థలంటూ ఏమీ ఉండేవి కావు. బీమారంగ ప్రైవేటీకరణ వ్యతిరేక పోరాటంలో కా॥ సుందరం రూపొందించిన వ్యూహాలు అనన్య సామాన్యమైనవి. ప్రజల మద్దతు కూడగట్టడంలో కానీయండి.. రాజకీయ పార్టీలపై ఒత్తిడి పెంచడం కానీయండి.. వామపక్ష పార్టీల మద్దతుతో పార్లమెంటులో సైద్ధాంతిక పోరాటం కానీయండి.. పాలకవర్గ పార్టీల మధ్య నున్న వైరుధ్యాలను అనుకూలంగా మలుచుకోవడంలో కానీయండి.. అన్ని అంశాల్లోనూ కా॥ సుందరంగారి విశిష్ట ముద్ర మనకు గోచరిస్తుంది.

1999లో IRDA బిల్లు పార్లమెంటులో పాసయినప్పుడు బీమా ఉద్యోగులు నైరాశ్యానికి గురయ్యారు. “IRDA బిల్లు

పాసవడం మన పోరాటాలకు ముగింపు కాదు.. కొనసాగింపు మాత్రమే..!” అంటూ ఉద్యోగులకు పిలుపునిచ్చిన కా॥ సుందరం.. ఉద్యమపథం నుండి ఉద్యోగులు వైదొలగకుండా జాగ్రత్త వహించారు. ప్రపంచీకరణ వ్యతిరేక పోరాటం నేటికీ ఉధృతంగా కొనసాగుతున్న కారణంగా.. పాలకవర్గాలు తమ కుట్రలన్నింటినీ సఫలం చేసుకోలేక పోయాయి. నేడు 23 ప్రవేటు కంపెనీలతో పోటీ నెదుర్కొంటూ కూడా మార్కెట్లో 72 శాతం వాటాను ఎల్ఐసి నిలుపుకోగలుగుతున్నదంటే.. ఉద్యోగులు చేపట్టిన ప్రైవేటీకరణ వ్యతిరేక పోరాటమే కారణమని మనం గర్వంగా చెప్పుకోవచ్చు.

1992లో బాబ్రీ మసీదు విధ్వంసం జరిగినప్పుడు కూడా ‘కార్మిక ఐక్యత దెబ్బతినే వాతావరణం తలెత్తింది. బాబ్రీ విధ్వంసాన్ని ఖండిస్తూ AIIEA తరపున సర్క్యుల్ విడుదల అయినప్పుడు వాడోదర డివిజనల్ యూనిట్ నాయకుల నుండి తీవ్ర వ్యతిరేకత వచ్చింది. సదరు సర్క్యుల్ను ఉపసంహరించుకోకపోతే యూనియన్ నుండి వైదొలుగుతామని కూడా వారు హెచ్చరించారు. సుందరంగారు మాత్రం వెనుకడుగు వేయడానికి ఒప్పుకోలేదు.

“మన నిబద్ధత వైఖరి నుండి వైదొలగితే భవిష్యత్ అంధకారం అవుతుంది. నేటి సమస్యలపై సరైన వైఖరి ఇప్పుడు తీసుకోవడమే సమంజసం” అని తేల్చి చెప్పారు. తాత్కాలిక ఉద్రేకాలతో యూనియన్కు దూరమైన సభ్యులు ఆ తర్వాత మళ్లీ సొంత గూటికి చేరుకున్నారు. ఖలిస్తాన్ సమయంలో పంజాబ్ అట్టుడుకు తున్నప్పుడు సైతం కామ్రేడ్ సుందరం ఆ రాష్ట్రంలో శిక్షణ తరగతులకు హాజరయ్యారు. మండల్ అమలైన సందర్భంలోనూ కా॥ సుందరం ఆ రాష్ట్రంలో శిక్షణ తరగతులకు హాజరయ్యేవారు. మండల్ కమిషన్ అమలైన సందర్భంలోనూ సుందరం సూత్రబద్ధ వైఖరిని తీసుకుంటూ..

సామజిక న్యాయం, రిజర్వేషన్ల వైపు దృఢంగా నిలబడ్డారు.

AIIEA మహాసభల్లో కామ్రేడ్ సుందరం గారి ఉపన్యాసం కోసం ప్రతి నిధులందరూ ఉత్సुकతతో ఎదురు చూసేవారు. వారు మాట్లాడుతున్నప్పుడు హాల్ అంతా నిశబ్దంగా ఉండేది. ఉద్యోగుల మనోభావాలను గుర్తెరిగి వారిని ఉద్యమాలవైపు ప్రోత్సహించడంలో కామ్రేడ్ సుందరం నేర్పుతో వ్యవహరించేవారు. పెన్షన్ కోసం చేపట్టిన పోరాటంలో బ్యాంకు సిబ్బందిని ఒకే తాటిపై తీసుకురావడంలో సుందరం కృతకృత్యులయ్యారు. ఈ రోజు సుందరం గారిని వేలాది మంది ఉద్యోగులు కృతజ్ఞతాపూర్వకంగా గుర్తుంచుకుంటారనడంలో అతిశయోక్తి లేదు. మహిళలను సంఘ కార్యక్రమాలలో ఎక్కువగా పాల్గొనేట్లు చేస్తేనే మనం మరింత బలోపేత మవుతామని ఆయన చెబుతుండేవారు.

నేటికి 30 సంవత్సరాల కిందనే మహిళా సబ్ కమిటీలు ఏర్పాటు చేసిన దార్శనికుడు కామ్రేడ్ సుందరం. స్త్రీల హక్కుల విషయంలో ఆయన దృఢంగా నిలబడేవారు. చాలా సందర్భాల్లో ఆ రోజుల్లో యూనియన్ సమావేశాల కోసం దేశమంతా తిరుగుతున్నప్పుడు చాలా సందర్భాల్లో జనరల్ బోగిలలో నిద్రకు దూరమయ్యి ప్రయాణం కొనసాగించేవారు. 1970లలో ఆయన పై దాడులు జరిగి గాయాలపాలయ్యారు. ఎమర్జెన్సీ చీకటి రోజుల్లో నిర్బంధానికి గురయ్యిన వామపక్ష కార్మిక సంఘాలకు మద్దతుగా నిలిచారు. కా. బి.టి.ఆర్, సునీల్ మైత్ర, పి.రామూర్తి, వి.పి.చింతన్ లాంటి నాయకుల సాహచర్యంలో వ్యక్తి బలం కంటే సమిష్టి బలమే గొప్పదన్న సూత్రాన్ని కామ్రేడ్ సుందరం వంటబట్టించుకున్నారు. AIIEA మహాసభన నాయకులు కామ్రేడ్

చంద్రశేఖర్ బోస్, సరోజ్ చౌదరిలకు సమఉజ్జీగా వనిచేసిన ధన్యజీవి కామ్రేడ్ సుందరం. జాతీయస్థాయికి ఎదిగిన తదుపరి సైతం.. కామ్రేడ్ సుందరం అణగారిన అందరి పట్ల స్నేహ భావంతో మెలిగేవారు. ఎంతో మంది సామాన్య కార్యకర్తలను నాయకులుగా తీర్చిదిద్దిన శిక్షణా వైపుణ్యం ఆయనది. కామ్రేడ్ కె.ఎన్. గోపాలకృష్ణన్, ఎన్. రాజప్ప, కె.నటరాజన్, ఆర్. గోవిందరాజన్ లాంటి వారేనా ఘనత.. వారులేకపోతే నేను సున్నానే అంటూ ఆయన చెబుతుండే వారు. ఉమ్మడి నాయకత్వ భావనకు ఆయన నిదర్శనంగా నిలిచారు. కామ్రేడ్ సుందరం గారి యూనియన్ జీవితానికి ఆయన శ్రీమతి పునీత గారు చివరి వరకూ అండగా నిలిచారు. దేశ వ్యాప్తంగా నున్న AIIEA సభ్యులందరమూ కామ్రేడ్ సుందరం గారి కుటుంబ సభ్యుల త్యాగ నిరతిని ఎన్నటికీ మరువలేము.

కొన్ని ఉద్యమ క్షణాల మధ్య

మానంగా పిడికిల్లై
జోహార్లు చెబుతున్న దృశ్యమే కళ్ల ముందు
ఏ స్వప్నాలు
కెరటాల్లా ఎగిసివస్తున్నాయో
ఏ దుఃఖాలు
లావాలా ఉబికి వస్తున్నాయో
ఆత్మీయులు,
భుజం భుజం కలిపి కొత్త వారధిని
నిర్మిస్తున్నవాళ్లు,
ఏం కాకపోయినా కన్నీళ్లు కార్చినవాళ్లు
ఎక్కడ నుంచో
పిడికెడు స్థైర్యాన్ని పొందినట్టు
అక్కడికక్కడే కాసంత స్ఫూర్తిని పొందినవాళ్లు
.... అంతా వొక దగ్గరే
అమరుని దేహం చుట్టూ చేరి
రేపటిని వాగ్దానం చేస్తున్నారు
తీరం వెంబడి నడుస్తున్నారు.
ఒక దుఃఖాన్ని దిగమింగుకుంటూ..
గొంతెత్తి అమరత్వాన్ని గానం చేస్తున్న
ఆ సమూహాన్ని చూసి
ఆశ్చర్యంతో అవాక్కయింది సముద్రం..
నిజమే!!
ఎందుకంటే ఆయన సుందరం!!
తనకి బతుకు నేర్పడమే తెలుసు

కవితాంజలి

ఉమా నూతక్కి, విశాఖపట్నం.
లక్ష్మమే జీవితమైన శ్వాస ఆయన.
బిగించిన పిడికిలి
కత్తిలా చీల్చే అక్షరం.
శతుఘ్నిలా చీల్చుకొచ్చే మాట..
ఇవే అతని ఆయుధాలు.
తాను నడుస్తూ ఒక సామాన్య సమూహాన్ని
ప్రభంజనంగా మార్చడమే నాయకత్వ
లక్షణమైతే...
అలాంటి ఆత్మస్థైర్యాన్ని ఆయుధంగా
మలచుకున్న తిరుగులేని నాయకుడు మన
సుందరం.
ఎన్ ఎం సుందరం!!
ఒక నిత్య నూతన స్ఫూర్తి!!
ఒక జీవిత కాలపు విజేత
అసంఘటితాలన్ని ఒక్క తాటిలోనికి తెచ్చి
కార్మిక వర్గానికి పోరాటం నేర్పిన
యోధుడతను ...
కొందరంతే!! నది ప్రవహించినంత నేరా
భూముల్ని సస్య శ్యామలం చేసినట్లు
అడుగు మోపిన ప్రతీ చోటా
చైతన్యపు నెగళ్ళని రగిలిస్తారు
బీళ్ళ వంటి మెదళ్ళని సైతం సారవంత

మైదానాలని చేస్తారు.
చీకట్లని చీల్చుకుంటూ
దూసుకొచ్చిన వేకువ బాకుల్లా
వెలుగులని పంచడానికి పుట్టిన బాల
భానుడిలా
చూపుల్లో, మాటల్లో, నవ్వుల్లో
కాంతిపుంజాలని వెదజల్లుతుంటారు.
జోహార్ కామ్రేడ్ సుందరం!!
మీరు వేసిన అడుగులు
చెరిగిపోని పాద ముద్రలు.
ఒకటి తరువాత ఒకటి... ఒక దాని వెంట
మరొకటి
ఒకటితో ఇంకొకటి
అడుగులు అడుగులుగా..
ఒక వ్యవస్థ ఒక ప్రపంచం
ఒక బంగారు లోకం దిశగా
AIIEA సాగుతూనే ఉంటుంది.
కామ్రేడ్ సుందరం!! వెళ్తూ వెళ్తూ
మా హృదయాల్లో మీరు నింపి వెళ్ళిన
ఈ ఉద్యమ క్షణాలు.. కల కాలం
నిలబెట్టుకుంటాం.
మీ ఆశయాల సాధనకోసం
చివరికంటూ పోరాడతాం.
(కామ్రేడ్ సుందరం అంతిమ యాత్ర చూసిన
ఉద్యమ క్షణాల్లో...)

పుస్తక

ఎస్.

ఉ

మా

మ

హే

త్వ

ల

పరిచయం

భావాల్లో కామ్రేడ్ సుందరం.. ఒక పదునైన అక్షరం !!!

(కామ్రేడ్ సుందరం గారికి నివాళిగా ఆయన రాసిన “సామ్రాజ్య వాదం నిన్న-నేడు “ పై ఒక చిన్న సమీక్ష)

అడుగు వేసిన ప్రతీచోటా తన ముద్ర పడా లంటే, ఆ అడుగు ఎంత బలంగా ఉండాలి! కేవలం బలమే కాదు ఆ అడుగులో ఎంత నిబద్ధత ఉండాలి!!

కామ్రేడ్ సుందరం ని చూస్తే అదే అనిపిస్తుంది. ఒక సందర్భంలో దిగంబర కవుల గురించి మాట్లాడమని అడిగినప్పుడు శ్రీ శ్రీ ఇలా అన్నారు “ సామ్రాజ్య వాదం ఈ దేశపు కాళ్ళకు మేకులు కొట్టి పరిగెత్త మన్నప్పుడు ఆ రక్తంలోంచి పుట్టిన ఎర్ర గులాబీలు వీళ్ళు” అని.

కామ్రేడ్ సుందరం, సరోజ్ చౌదరి లాంటి యోధుల్ని చూసినప్పుడు ఆ మాటలు వీరినుద్దేశించినవే అనిపిస్తుంది. దాదాపు నాలుగు దశాబ్దాలపాటు ఇన్నూరెన్సు ఉద్యో గులకే కాక భారత దేశ కార్మిక సంఘాలకి దిశానిర్దేశం చేసిన కామ్రేడ్ సుందరం నేడొక జ్ఞాపకంగా మిగిలిపోవడం మనం దరికి తీరని దుఃఖాన్ని కలిగించే విషయం. కామ్రేడ్ సుందరం మంచి వక్త మాత్రమే కాదు. అద్భుతమైన రచయితగా కూడా మన అందరికీ పరిచయమే. ఆయన రాసిన వందలాది వ్యాసాలు ఇన్నూరెన్స్ వర్కర్ లోనే కాక అనేక జాతీయ మ్యాగజైన్స్ లలో సైతం ప్రచురితం అయ్యాయి.

ఆయన రాసిన అనేక వ్యాసాలు ఆ తర్వాత

పుస్తకాలుగా ముద్రించబడి చాలా ప్రాచుర్యం పొందాయి.

అలాంటి పుస్తకాలలో ఒకటి “ సామ్రాజ్య వాదం నిన్న- నేడు” ని ఆయన స్మృతిలో ఈ నెల మీకు పరిచయం చేయ బోతున్నాము. నిజానికి ఇది చాలా చిన్న పుస్తకం. అంతకన్నా చెప్పాలంటే ఒక పెద్ద వ్యాసం. సామ్రాజ్యవాదం గురించి, పెట్టుబడి దారి వ్యవస్థ ఈ సమాజానికి చేసే నష్టం గురించి కార్మికుల్లో.. ప్రత్యేకించి మధ్య తరగతి ఉద్యోగుల మదిలో మెదిలే అనేక సందేహాలకు సమాధానం ఈ పుస్తకం. సామ్రాజ్య వాదం ఉనికి పట్ల నేడు విద్యావంతులమని భావించే వాళ్ళలో సైతం సందేహాలుండడం ఆశ్చర్యం కలిగిస్తోందంటూ మొదలు పెట్టి..

“సామ్రాజ్యవాద విచ్ఛిన్నకర పోకడలకు దేశాలను, ప్రజల జీవితాలను నాశనంచేసే ధోరణులకు- నైతికతను, గౌరవాన్ని మంట కలిపే తత్వానికి, అమూల్యమైన మానవ నాగరికతను విధ్వంసం చేసే చర్యలకు వ్యతిరేకంగా ప్రజాభిప్రాయాన్ని సమీకరిం చడమే పరిష్కారం.. “ అంటూ పుస్తకాన్ని ముగిస్తారాయన.

కా|| సుందరం మనకు ఏం చెప్ప దలచుకున్నారో అర్థం చేసుకోవడానికి ఈ రెండు వాక్యాలు చాలు సామ్రాజ్యవాదం పుట్టు పూర్వోత్తరాల నుంచి.. కాల్ మార్క్స్ ప్రతిపాదించిన ప్రత్యామ్నాయ ఆర్థిక విధానాల వరకు కాలంకషంగా చర్చించబడ్డాయి ఈ పుస్తకంలో.

సామ్రాజ్యవాదం ఉన్నదనీ.. అది చారిత్రక వాస్తవం అని మన అందరికీ తెలుసు. ఆయితే రాచరిక వ్యవస్థ అంతరించిన ఈ ఆధునిక కాలంలో ఇతర దేశాల భూ భాగాలను బలవంతంగా ఆక్రమించుకుని, వలస రాజ్యాలు ఏర్పరచుకున్న సంఘట నలు వాస్తవంగా అతి తక్కువగా ఉన్న నేటి పరిస్థితిలో సామ్రాజ్యవాదం ఒక వ్యవస్థగా

ఎలా తన ఉనికిని ప్రకటించ గలుగు తుంది? ఇది మనలో చాలా మందికి వచ్చే సందేహం.

దీనికి సమాధానమే ఈ పుస్తకం. రోమన్, పర్షియా, మొగల్ సామ్రాజ్యాల నుంచి చరిత్రను కళ్ళకు కట్టినట్లు వివరిస్తారు సుందరం. రాజకీయ ఆర్థిక ఆధిపత్యం కలిగిన ఒక దేశం, తన సంపదను పెంచు కోవడం కోసం ఇతర దేశాల భూమి, సహజ సంపద, ముడి పదార్థాలు, శ్రామిక శక్తి ఇతర ఉత్పాదక వనరుల మార్కెట్ లను బలవంతంగా ఆధీనంలోకి తీసుకోవడమే సామ్రాజ్యవాదం. ఇప్పుడు అర్థం అయింది కదా. చరిత్రలో అప్పటి ఆయా బలవంత మైన రాజ్యాలు చేసిన పని ఇప్పుడు అమెరికా వంటి దేశాలు చేస్తున్నాయని.

చరిత్ర గతిని మనకు అర్థంచేసే క్రమంలోనే రవి అస్తమించని సామ్రాజ్యం “ బ్రిటిష్” గురించి, అమెరికా సామ్రాజ్యవాదం గురించి ఉదాహరణలతో వివరిస్తారు కామ్రేడ్ సుందరం. సైన్యాలు, ఆయుధాలు కంటే చూడడానికి చాలా సూక్ష్మంగా కనిపించే ఫైనాన్స్ పెట్టుబడి నిజానికి ఎంత ప్రమాదకరమైనదో కాలంకషంగా వివరిస్తారాయన.

ఈ సందర్భంలోనే కార్ల్ మార్క్స్ ప్రస్తావించిన ప్రత్యామ్నాయ విధానాల అవసరం చాలా కన్విన్సింగ్ గా మన ముందుకు తెస్తారు సుందరం. మనం ఈ రోజుకీ అర్థం చేసుకోవడంలో గందరగోళ పడుతున్న విధానాల ప్రమాదాన్ని ఎప్పుడో 170 సంవత్సరాల క్రితం కార్ల్ మార్క్స్ ఎంత స్పష్టంగా విశ్లేషించారో మనం అర్థం చేసుకున్నప్పుడు, మార్క్స్ భావాల పట్ల మనకి స్పష్టమైన అవగాహన వస్తుంది. సామ్రాజ్య వాదం విస్తరింపబడిన దేశాల్లో అడ్డు అడుపు లేని శ్రమ శక్తి దోపిడిని ఉదాహరణలతో సహా చెప్తారు సుందరం. పెట్టుబడిని స్వదేశం నుండి ఇతర దేశాలకు తరలించడం వల్ల

కార్మికులకు జరిగే నష్టం అనేక ఉదాహరణలతో సహా వివరింపబడుతుంది. ఆత్యంత సంపన్న దేశాలుగా చెప్పబడుతున్న అమెరికా లాంటిదేశాలలోనూ నిరుద్యోగం, పేదరికం ఉన్నాయని చెప్పతూ దానికి తగ్గ ఉదాహరణలు కూడా ప్రస్తావించారు ఈ పుస్తకంలో. భారత దేశంలో నయా ఉదార వాద విధానాలను ప్రస్తావిస్తూ, ఈ విధానాల వల్ల బికార్లు, బిలియనీర్లు ఏరకంగా పెరుగుతున్నారో ఉదాహరణలతో వివరించారు కామ్రేడ్ సుందరం.

ఈ రోజు భారత దేశ ఆర్థిక రాజకీయ వ్యవస్థ ఉన్న ప్రమాదకర పరిస్థితుల్లో కామ్రేడ్ సుందరం రాసిన “సామ్రాజ్య వాదం నిన్న నేడు” పుస్తకం పై మరింత చర్చ జరగాల్సిన అవసరం ఉంది. ఆన్ని రంగాలలోనూ కార్మికుల పై ముప్పేట దాడి జరుగు తున్న

సమయంలో అసలు ఇలాంటి పరిస్థితులకు మూలం అర్థం చేసుకుని ఐక్యంగా ముందుకు వెళ్ళాల్సిన పరిస్థితి ఉంది.

సామ్రాజ్య వాదం గురించి ప్రస్తావిస్తూ సుందరం ఒక సందర్భంలో బ్రెట్టోల్డ్ బ్రెట్ కవితను గుర్తు చేస్తారు.

“విజేతలూ ఉంటారు.. పరాజితులూ ఉంటారు పరాజితుల్లో సామాన్య ప్రజలు ఆకలితో అల్లాడుతుంటారు విజేతలలో పేదలకూ ఆకలి బాధలు తప్పవు”

సామ్రాజ్య వాదం కేవలం ధనవంతుడిని మరింత ధనవంతుడిని చేస్తుందే తప్ప పేదవాడికి ఎలాంటి న్యాయం చేయదన్న విషయం నాలుగు పదాలు చదవగానే మనకి అర్థం అవుతుంది. ఇలాంటి పుస్తకాల అవసరం నేడు చాలా ఉందనిపిస్తుంది. ఒక భాధ్యతగా ఈ పుస్తకాన్ని నేటి అవసరాలకి

అణుగుణంగా ఇంకొంత సమాచారాన్ని జోడించి మరలా మన సభ్యుల ముందుకి తెస్తే చాలా ఉపయోగకరంగా ఉంటుంది అనిపిస్తుంది. కామ్రేడ్ సుందరం ఒక సామాజిక శాస్త్రవేత్త. తాను నమ్మిన సిద్ధాంతం కోసం తన శక్తినంతా ధార పోసి, తన ముందు తరాలకు ఆదర్శవంతమైన భవిష్యత్తుని ఇవ్వాలని తపించిన యోధుడాయన. నాలుగు దశాబ్దాల పాటు AIEA నే కాక భారత కార్మిక లోకాన్ని నడిపించిన కామ్రేడ్ సుందరం నేడు మనల్ని భౌతికంగా విడిచి వెళ్ళినా మన ఆలోచనల్లో, ఆచరణలో ఆయన ఎప్పుడూ సజీవంగానే ఉంటారు. ఆయన ఆశయాలను మరింత సమిష్టిగా ముందుకు తీసుకెళ్ళడమే ఆ మహనీయునికి మనం ఇవ్వగల గొప్ప నివాళి.

మండే సూర్యుడు

పి.బసవేశ్వర్, అధ్యక్షులు, DO యూనిట్
కరీంనగర్, 9441159615

ఆరు దశాబ్దాలు అలసి పోకుండా నిత్య చైతన్యమై వెలిగిన నిప్పు నేడు నివురులోకి జారుకుంది ఉద్యమమే శ్వాసగా జీవించిన ఉత్తమ వ్యక్తిత్వం ఉన్నట్టుండి ఊపిరిని అనుచరులకు వదిలేసింది మండే సూర్యుని మరణంతో ఉలిక్కిపడిన ఆకాశం నిండా ఎర్రని ఎరుపు రంగు పరుచుకుంది ప్రజా కంటక ప్రభుత్వాలకు నిరసనగా మీరు ఎగరవేసిన AIEA జెండా మాకు దారిచూపే తెరచాపయింది ఆరడుగులు దాటిన విగ్రహం అంతకు మించిన నిగ్రహం అవసరమైన వేళ ఆగ్రహం ఉద్యమానికి మీరిచ్చిన అనుగ్రహం లెక్కకు మించిన ప్రయోజనాలతో మా జీవితాల్ని వెలిగించిన కా॥ సుందరం మీరు చూపిన బాటలో పయనిస్తూ మీ ఆశయాలను సాధిస్తాం మేమందరం హం సబ్ మిల్కే దిల్నే కహే కా సుందరం అమర్ రహే

కవితాంజలి

కామ్రేడ్ ఎన్ఎమ్ సుందరం లాల్ సలాం కార్మికుల హక్కుల రక్షణకు నిరంతరం తపించిన నాయకుడు

కార్మిక ఉద్యమ సంఘాలను ఏకం చేసి పబ్లిక్ రంగాలను కాపాడిన ధీరుడు

ప్రైవేటీకరణ సామ్రాజ్యవాదానికి వ్యతిరేకంగా ‘బాహుబలి’ వోలే పోరాడిన వీరుడు

కార్మిక వర్గాలకు కొండంత అండగా AIEA మెడలో ఎర్రెర్రని పూదండగా

అలుపెరుగక శ్రమించిన మేధోయోధుడు తుది శ్వాస వరకు పోరాడిన త్యాగధనుడు భావితరాల ఉద్యమ బాటకు ఎఱుఱుకెనెను దిక్సూచిగా మలిచిన మేరునగధీరుడు.

కామ్రేడ్ NMS

అజరామరమైన సేవలను మనకందించి నింగికెగిసిన అరుణతార

LIC ఉద్యోగుల హృదయాల్లో ‘చిరంజీవి’ గా నిలిచిన ధృవతార

AIEA పోరాట వ్యూహాలకు పదునుపెట్టి మరువలేని విజయాల దిశానిర్దేశకుడు.

ఎల్ఐసి అభివృద్ధి పథానికి ఉద్యోగు

లందరిని ఏకోన్ముఖులుగా నడిపిన మార్గదర్శకుడు

కామ్రేడ్ NMS

నిత్యాన్వేషి ఓ సత్యాన్వేషి ఓ గొప్ప దార్శనీయుడు సిద్ధాంతాలను నిబద్ధతతో కడవరకూ కొనసాగించి

భవిష్యత్తు తరాలకు తన గమనమే గమ్యంగా నిలిపిన అద్భుత నాయక శిఖరం

కామ్రేడ్ NMS

మీ సుందరరూపం మీ మందహాసం మీరు చెక్కిన అక్షరాలే లక్ష్యాలుగా

స్ఫూర్తివంతంగా వెదజల్లిన మీ మాటల తూటాలే మంత్రాలుగా

మీ స్వప్నాలని సాకారానికి మీ ఆశయాలను సాధించుటకు

బండెనక బండిగా AIEA సైన్యమే మీరు నడిచిన బాటగా- ఇదే మా నివాళిగా !

కామ్రేడ్ NMS లాల్ సలామ్.....మా ఎర్రెర్రని లాల్ సలామ్ !!

కామ్రేడ్ బత్తిని శ్రీనివాస్, ICEU కార్యదర్శి కరీంనగర్ బ్రాంచి-1

అది నవంబరు మాసం, 17వ తేది. మధ్యాహ్న సమయం. చెన్నై విమానాశ్రమం. ఆరడుగుల ఆజానుబాహుడు వడివడిగా నడుస్తూ ఎంక్వయిరీ కౌంటరు దగ్గరికి వెళ్ళి తన సెల్ పోయిందని రిపోర్టు ఇచ్చి వచ్చేసరికి అతను ఎక్కవలసిన పైటు వెళ్ళి పోయింది. అయినా ఆయన నిరుత్సాహ పడకుండా నేరుగా వెళ్ళి బొంబాయికి టికెట్ తీసుకొని అక్కడి నుండి ఆయన వెళ్ళవలసిన ప్రదేశానికి చేరాడు. అప్పటికే ఎన్నో హృదయాలు ఆయన రాకకై ఎదురు చూస్తున్నాయి. 79 సంవత్సరాల వయస్సు ఉండి కూడా వారెవరిని నిరుత్సాహపరచక మూడు రోజులు అక్కడ ఉండి ఆయన అందరిని చైతన్యపరిచారు. ఆయన మరెవరో కాదు పరిచయం అక్కర్లేని, పదాలతో వర్ణించలేని మహోన్నతుడు, మహా నీయుడు, మనందరికీ ప్రాతః, కాలస్మరణీయుడు, నిత్యస్మరణీయుడు కామ్రేడ్ నారాయణ మీనాక్షీ సుందరం COM.NMS. ఆ అరుణతార అస్తమించక ముందు ఉడిపిలో జరిగిన 11వ SCZIEF కాన్ఫరెన్స్ కు విచ్చేసి, ఆ మహా సభకే స్ఫూర్తిదాయకంగా నిలిచారు. కాన్ఫరెన్స్ ప్రారంభ సమయానికి 10 నిమిషాల ముందే సభాప్రాంగణంలో అడుగు పెట్టి, సభ ముగిసే వరకు ఉండి ఒక సుశిక్షిత AIIEA సైనికునికి ఉండవలసిన క్రమ శిక్షణ గురించి చెప్పకనే చెప్పారు. ఉడిపిలో చిట్ట చివరిగా ఆయన ఇచ్చిన సందేశంలో చెప్పిన మాటలు అణి ముత్యాలు. అవి మనకు ఆదర్శప్రాయాలు. 2017 డిసెంబరు, 26 న ఆయన మనల్ని విడిచి వెళ్ళి పోయారు. అది జీర్ణించు కోవడానికి మనకు చాలా సమయమే పడుతుంది. చరిత్ర గర్వించదగ్గ ప్రస్థానం సుందరం

ఎన్.జగదీశ్వరి, నెల్లూరు

గారిది. ఆ మహనీయుని స్మరించు కుంటూ ఆయన జీవితంలోని కొన్ని ముఖ్య అంశాలు.... కుటుంబ నేపథ్యం- స్వాతంత్ర్యానికి ముందు 08.01. 1937న తిరుపత్తూరులో ప్రముఖ నాయకులు NFIFWI కా. టి. ఆర్. నారాయణన్ కు ప్రథమ సంతానంగా కా. సుందరం జన్మించారు. పోరాటాల కాలంలో జన్మించడం వల్లనేమో ఆయన జీవితమంతా పోరాటాలకే అంకిత మయ్యింది. ఆయనకు ఇద్దరు తమ్ములు ఇద్దరు చెళ్ళెళ్ళు. చిన్నతనం నుండే సుందరం గారు చాలా చురుకైన వారు. మంచి క్రీడాకారుడు. టెన్నిస్ అంటే చాలా ఇష్టపడేవారు. వివాహ బంధం- ఢిల్లీ యూనివర్సిటీలో చదివిన పునీతగారితో 1957లో వివాహం అయ్యింది. వాళ్ళకి ఇద్దరు అబ్బాయిలు. తమ ఇద్దరబ్బాయిలను తీర్చిదిద్దడంలో పునీతగారు సఫలీకృతమైతే, ఆయన ఎంతో మంది కా. జీవితాలను నిర్మించడంలో నిమగ్నమయ్యారు. అంతటి మహనీయుని మనకం దించిన ఆస్తిమూర్తికి హృదయ పూర్వక వందనాలు. ఆయన వేసే ప్రతి అడుగులో ఆమె తన సహకారాన్నందించి అనడానికి నిదర్శనం ఆయన వ్రాసిన ప్రతి సర్క్యుల్ కు మొదటి విమర్శకురాలు ఆమె. చాలా కాన్ఫరెన్స్ లకు వారిరువురు కలసి వెళ్ళేవారు. వారిద్దరి అన్యోన్యదాంపత్యానికి మచ్చు తునకగా ఈ చిన్న సంఘటన.. 2017 డిసెంబరు 26, ఉదయం, 8 గంటలప్పుడు (అంటే ఆయన మరణించడానికి 2 గంటల ముందు) సుందరంగారు పునీత గారికి ఆరోగ్యం సరిగాలేదని కిచెన్ లో ఉప్పా చేసి వాషింగ్ మిషన్ వేసి 10 నిమిషాలు పడు కుంటానని చెప్పి రూమ్ లోకి వెళ్ళి పడుకున్నారు. ఆతరువాత మరి లేవలేదు. కష్ట సుఖాలలో తోడునీడగా ఉంటూ సుందరం దంపతులు ఆదర్శ దంపతులుగా ఈ నాటి తరానికి ఆదర్శంగా నిలిచారు. వివాహం- తగాదాలు-విడాకులు అంటూ కుటుంబ బంధం విలువ తెలియని ఈ నాటి యువత

వారి నిండి ఎంతో నేర్చుకోవాలి.

సామాన్య కార్యకర్త నుండి అసమాన్య నాయకునిగా ఎదిగిన వైనం-

11.11.1957న LIC గా లో ప్రొటేషనరీ అసిస్టెంట్ గా చేరారు. 1958 లో St. థామస్ యూనిట్ బ్రాంచి కార్యదర్శిగా ఆయన యూనియన్ ప్రస్థానం ప్రారంభం అయింది. ఆయనకున్న అవగాహన, విషయ పరిజ్ఞానం, అంకిత భావం కారణంగా 1961 లోనే (23 సంవత్సరాల వయస్సు) SZIEF సంయుక్త కార్యదర్శిగా ఎన్నికయ్యారు. 1963 లో SZIEF '4 పెద్ద రాష్ట్రాలకు-తమిళనాడు, ఆంధ్రప్రదేశ్, కర్ణాటక, కేరళ) ప్రధాన కార్యదర్శి వంటి ముఖ్యమైన బాధ్యతలను చేపట్టారు. 1963 నుండి 1988 వరకు ఆయన SZIEF ప్రధాన కార్యదర్శి గాను, AIIEA సంయుక్త కార్యదర్శిగాను కొనసాగారు.

1988లో జైపూర్ లో జరిగిన AIIEA 13వ సమావేశంలో AIIEA ప్రధాన కార్యదర్శిగా ఎన్నికయ్యారు. కామ్రేడ్ సరోజ్ చౌధరి, కా. చంద్రశేఖర్ బోస్, కా. సునీల్ వైత్రా వంటి మహనీయుల మార్గదర్శకత్వంలో సుందరం గారు అత్యుత్తమ నాయకునిగా తీర్చిదిద్దబడ్డారు. ఆయన వాక్పాతుర్యం, వాదనా పటిమ, రచనా సామర్థ్యం కార్యనిర్వహణాదక్షత AIIEA ను సమున్నత శిఖరాలు చేరడానికి దోహదం చేశాయి.

మహిళాభ్యుదయవాది- 'అకాశంలో సగం అవనిలో సగం' అంటూ ఇప్పటివరకు 33% రిజర్వేషన్ అమలు పరచని నేటి రాజకీయ నాయకులు సిగ్గునడచే విధంగా సుందరంగారు AIIEA నాయకత్వం చేపట్టిన మరుక్షణమే మహిళా కామ్రేడ్స్ ని యూనియన్ కార్యకలాపాలలో పాల్గొనడం కోసంవారిని ఎంతో చైతన్య పరిచారు. ప్రతి మహిళా కామ్రేడ్ ఇంటికి వెళ్ళి వారి కుటుంబ సభ్యులతో మూట్లాడి ఆయన వారికి యూనియన్ పోరాటాలలో మహిళలు పాల్గొనవలసిన ఆవశ్యకత గురించి చెప్పేవారు. ఆయన కృషి ఫలితంగా

నేడు అన్ని డివిజన్ స్థాయిలో కన్వెన్షన్లు క్రమం తప్పక జరుగుతున్నాయి. అంతే కాక నాయకత్వ స్థానాల్లో ఎంతో మంది మహిళా కామ్రేడ్స్ ఉన్నారనడంలో ఎటువంటి సందేహం లేదు. ఇది 30 సంవత్సరాల క్రితం ఆ మహనీయుని దార్శనికతకు నిదర్శనం. ఇన్సూరెన్స్ వర్కర్ - లక్షలాదిమంది ఇన్సూరెన్స్ ఉద్యోగుల చైతన్య పత్రిక ఇన్సూరెన్స్ వర్కర్లో సుదీర్ఘకాలంపాటు సుందరంగారు ఎడిటర్గా బాధ్యతలు నిర్వహించారు. బాబ్రీ మసీదు కూల్చివేత ప్రక్రియను నిషేధంగా విమర్శిస్తూ ఆయన ఇన్సూరెన్స్ వర్కర్లో బ్లాక్ డే అనే శీర్షిక రాశారు. దీనిపై జరిగిన చర్చకు, రభసకు ధీటుగా సమాధానం చెప్పారు. కం లెటర్స్ ప్లే పాలిటిక్స్ అనే శీర్షికతో ఎన్నో సంవత్సరాలపాటు సమకాలీన జాతీయ, అంతర్జాతీయ, ఆర్థిక అంశాలపై వందకు పైగా విశ్లేషణాత్మక వ్యాసాలు వ్రాశారు, ఎన్నో పుస్తకాలు కూడా వ్రాశారు. వివిధ యూనివర్సిటీలు, కాలేజీలు, ట్రేడ్ యూనియన్స్, జాతీయ, అంతర్జాతీయ వేదికలు నిర్వహించిన వందలాది సెమినార్లలో సుందరంగారు పాల్గొన్నారు. కళలు, సంస్కృతి, క్రీడారంగాలతో పాటు ఆర్థిక శాస్త్రంలో ప్రావీణ్యత కలిగిన సుందరంగారు వ్రాసిన నేక పుస్తకాలు ప్రాచుర్యాన్ని పొందాయి.

Fragility of Global Finance Capital, Politics of Anti-development Global Finance Capital, Capital on Rampage, Imperialism-Yesterday and Today, In Defence of Public Sector LIC and GIC వంటివి వాటిలో ముఖ్యమైనవి.

ప్రైవేటైజేషన్ కు వ్యతిరేకంగా ఉద్యమాలు - పెన్షన్ కోసం పోరాటాలు :-

ఈ రెండు పోరాటాలు ఆయన కీర్తికిరీటంలో వజ్రాల్లా మిగిలిపోతాయి. బీమారంగంలో ప్రైవేటీకరణకు వ్యతిరేకంగా మల్ఖోతా సిఫార్సులను వ్యతిరేకిస్తూ ప్రజానీకం నుంచి 1.54 కోట్ల సంతకాలను

సేకరించి పార్లమెంటుకు సమర్పించడం అనేది ఆయన నాయకత్వంలో జరిగిన ఉద్యమాలలో ఓ కలికి తురాయి. వీటిని 1999 లో అప్పటి లోక్సభ స్పీకర్ శ్రీ బాలయోగి గారికి సమర్పించారు. ఆ రోజు సుందరంగారు గారిచే నిర్మింపబడ్డ ప్రజావాణి ఈ రోజుకీ కవచమై మనల్ని కాపాడుతుంది.

ఫించను కోసం జరిగే పోరాటంలో ఆయన పాత్ర నిరుపమానం. పెన్షన్ విషయంలో ఆయన రూపొందించిన విధివిధానాలు కొన్ని తరాల పాటు ఆయనను ప్రేమతో స్మరించుకొనే వ్యక్తిగా మనందరి మదిలో నిలిపాయి. పెన్షన్ పేమెంటులోని అదనపు ఖర్చును ఎల్.ఐ.సి యాజమాన్యం తమ రెవెన్యూ నుంచి భర్తీ చేసే విధంగా ఆయన రూపొందించిన నిబంధన మరే ఇతర పెన్షన్ స్కీములోనూ లేని ఒక అద్భుతమైన ఆలోచన. అది ఆయనకు మాత్రమే సాధ్యం. ఆయన ఎటువంటి ప్రతిపాదన చేసినా అది సర్వజనామోదమే. వేతన సాధన కమిటీకి కన్వీనర్గా బేసిక్ పే, డి.ఎ. ఫార్ములా, ప్రమోషన్ రూల్స్ రూపశిల్పిగా, మేనేజ్మెంట్ పేయింగ్ కెపాసిటీని బట్టి ఉద్యోగుల యొక్క ఆర్థిక అకాంక్షలను సాకారం చేయడంలో, ఎల్ఐసిని ప్రజానీకంలో విస్తృతపడేలా చేయడంలో సుందరం నాయకత్వంతో జరిగిన ప్రచార, పోరాట, ఆందోళనా ఉద్యమాలే ఈ రోజు ఇండస్ట్రీలో మనం అనుభవిస్తున్న వివిధ సదుపాయాలు, సౌకర్యాలకు మూలం.

ఇతర కార్మిక రంగాల్ని సంఘటిత పరచడం :- బ్యాంకింగ్ రంగాన్ని సంయుక్త పోరాటాలవైపు తీసుకువెళ్ళడంలో ఆయన విశేష కృషి చేశారు. సుందరంగారు కార్మికోద్యమంలో చేస్తున్న అవిశ్రాంత కృషిని, ఆయన అపార మేధోసంపత్తిని గుర్తించిన ప్రపంచ కార్మికవర్గం ఆయనను అనేక అంతర్జాతీయ సదస్సులకు ఆహ్వానించింది. యూనియన్ తరపున అనేక దేశాలలో పర్యటించి మన యూనియన్ స్థాయిని పెంచారు. ఏషియన్ సోషల్ ఫోరమ్, వరల్డ్

ఎకనామిక్ ఫోరమ్, వంటి వేదికల మీద ప్రత్యామ్నాయ ఆర్థిక విధానాలతో కూడిన ప్రసంగాలతో యావత్ ప్రపంచ కార్మికవర్గాన్ని ఆకట్టుకున్న విజ్ఞాన ఘని సుందరం. **పీపుల్ ఫర్ ఇండియా:-** గ్లోబలైజేషన్, కమ్యూనలైజేషన్ విధానాల విపత్తును దూర దృష్టితో అంచనా వేసి ఈ విధానాలను ప్రతిఘటించేందుకు మేధావులు, అభ్యుదయ వాదులు, ప్రగతికాముకులతో 2003లో, AIEA అధ్యక్షులుగా బాధ్యతలు చేపట్టిన COM..NMS గారు పీపుల్ ఫర్ ఇండియాని సృష్టించారు. ఈ విశాల వేదికలను రూపొందించాలనే ఆలోచనకు ఆద్యులు సుందరంగారు.

చురుకైన కార్యకర్తల్ని గుర్తించి చైతన్య పరచడం:- కార్మిక వర్గాన్ని ప్రేరణ చేయడానికి అందిన ఏ అంశాన్నీ ఆయన వదిలి పెట్టలేదు. కార్యకర్తల్ని గుర్తించడం, వారిని నాయకత్వ బాధ్యతలు చేపట్టేలా తీర్చిదిద్దారు. బ్యాంకింగ్, మెడివల్, టెలికమ్, సెంట్రల్ గవర్నమెంట్, సంఘటిత, అసంఘటిత రంగాల కార్మిక వర్గాన్ని ఐక్యం చేయడానికి, పైనాన్నియల్ సెక్టార్ ట్రేడ్ యూనియన్స్ జాయింట్ యాక్షన్ కమిటీ, నేషనల్ ఫ్లాట్ ఫాం ఆఫ్ మాస్ ఆర్గనైజేషన్స్, జాతీయ కార్మిక సంఘాలతో కలిసి దేశవ్యాప్త ఐక్య ఉద్యమాలనిర్మాణానికి, విశాల ట్రేడ్ యూనియన్స్ ఐక్యతకు, జాతీయ సమ్మెలు విజయవంతం చేయడానికి విశేషమైన కృషి చేసిన విశిష్ట వ్యక్తిత్వం కా సుందరం గారిది.

60యేళ్ళ సుదీర్ఘ యూనియన్ ప్రస్థానంలో వేలాదిమందిని చైతన్యపరిచిన సుందరంగారు 26.12.2017 న గుండె పోటుతో ఆకస్మికంగా మరణించారు. సుందరం గారు లేని లోటు పూడ్చలేనిది.

నీ నాయకత్వం మాకు కావాలయ్యూ.. అని ఎలుగెత్తి మేము అభ్యర్థించినా .. నీవు నిశ్చలంగా, హఠాత్తుగా మమ్ము విడిచి వెళ్ళిపోయావు.. కాని మేము మాత్రం నీవు చూపిన బాటలో నడుస్తూ.. నీవు నేర్పిన మాటలు పలుకుతూ.. నీ ఆశయసాధనలో నిరంతరం నిమగ్నమై ఉంటాం.

కా|| సుందరం - వీడియోలు

కా|| సుందరం గారి ఉత్కృష్టమైన జీవన గాథ 26.12.2017న ముగింపుకు వచ్చింది. దేశం నలుమూలల నుండి వేలాది మంది సుందరం అభిమానులు చెన్నైకి తరలివచ్చి తమ దివంగత నేతకు నివాళులర్పిస్తున్న వేళ అది. వారి వదనాల్లో స్పష్టంగా కనబడుతున్న శోకంతో ఆ ప్రదేశమంతా విషాదఛాయలు కమ్ముకు న్నాయి. భారీ ఊరేగింపు నడుమ 29డిసెంబర్ సాయంత్రం కా|| సుందరం భౌతికకాయం ఖననం చేయబడింది.

ఆరోజు మధ్యాహ్నం సమయంలో కా|| సుందరం నివాస స్థలంలో సంతాపసభ నిర్వహించారు. దీనికి సౌత్ జోన్ ఉపాధ్యక్షులు కామ్రెడ్ స్వామినాథన్ అధ్యక్షత వహించారు. సుందరం గారి మరణం తమను ఎంతగా కుదింపి వేసిందో తెలపడానికి మాటలు చాలవన్నారు. ఆయనకు సంతాపం తెలిపే సమయమిది. 'అయితే ఈ శోకం సమసమాజ స్థాపనకు, పీడన రహిత కార్మికుల హక్కుల సాధనకు మనం చేస్తున్న పోరాటాల మార్గం నుండి దారి మళ్ళ కూడదని పట్టుబట్టే వారిలో కా|| సుందరం మొదటి వ్యక్తి.

AIIEA ప్రధాన కార్యదర్శి కా|| వి.రమేష్ అమితమైన భావోద్వేగాలను దిగమింగుతూ కామ్రెడ్ సుందరంకు నివాళులర్పించారు. కా|| సుందరం ఎన్నో క్లిష్ట పరిస్థితులను ఎదుర్కొంటూ సంఘాన్ని ముందుకు నడిపించారని తెలిపారు. ఎంతో ప్రతికూల వాతావరణంలో కూడా ఆయన తన సైద్ధాంతిక బలంతో AIIEA ను విజయ వంతంగా నిలబెట్టారన్నారు. మన ప్రయత్నాలను బలహీనపరచే శక్తుల నిరంతర కుట్రలను వారు సమర్థవంతంగా ఎదుర్కొన్నారు. తమ సమాధి నుండి సైతం సుందరం మోముపై చిరునవ్వు తెప్పించే విధంగా మనమందరం కార్మిక వర్గ దృక్పథానికి పునరంకితమవ్వాలని కా|| రమేష్ కోరారు.

AIIEA ఉపాధ్యక్షులు కా|| కె.వేణుగోపాల్ మాట్లాడుతూ సుందరం

జీవితాన్ని అదర్శంగా తీసుకొని మరింత శ్రమించేందుకు ప్రేరణ పొందాలన్నారు. దేశవ్యాప్తంగా PFI లను ఆవిర్భింపచేసిన కా|| సుందరం ఆలోచనను కొనియాడారు. నిరుద్యోగాన్ని పేదరికాన్ని తీవ్ర అసమానతలను ఉపేక్షించని ఒక సమాజాన్ని కా|| సుందరం కోరుకునేవారు. కార్మికులందరికీ మెరుగైన జీవన ప్రమాణాలు ఉండాలని వారు అహర్నిశలు తపించారు. వారి ఆలోచనా సరళి, వ్యవహార దక్షత మన భవిష్యత్ పోరాటాలకు మార్గదర్శనం చేస్తుంది. కా|| గిరిజ మాట్లాడుతూ నేడు సంఘంలో మహిళలు నిర్వహిస్తున్న క్రియాశీలక పాత్రకు కా|| సుందరం కీలక మని ప్రశంసిస్తూ శ్రద్ధాంజలి ఘటించారు. రాబోవు రోజుల్లో మహిళలు మరింత చైతన్యవంతంగా మన పోరాటాలలో పాల్గొనడం సుందరానికి నిజమైన నివాళి. కా|| సుందరం నాయకత్వంలో AIIEA అసంఖ్యాకమైన పోరాటాలు చేసి విజయం సాధించిందని కా|| బి.సన్యాల్ అన్నారు. వారి నిరంతర పర్యవేక్షణలో AIIEA మునుపటి కంటే మరింత బలోపేతం అయ్యింది. ఈ బలంతో మున్ముందు జరగబోయే పోరాటాల్లో మనం నిర్ణయాత్మక విజయాలు సాధిస్తామనడంలో సందేహం లేదన్నారు. ఇతర కార్మిక సంఘ నాయకులు తమ సంతాపాన్ని తెలియజేశారు. AIIPA ఉపాధ్యక్షులు కా|| నటరాజన్ సంతాపాన్ని తెలుపుతూ కా|| సుందరంతో అత్యంత సన్నిహితంగా భువి చేసే భాగ్యం తనకు కలిగిందన్నారు. వారెప్పుడు నిర్ణయాలు తీసుకోవడంలో వెనకడుగు వేయలేదన్నారు. ఎలాంటి ఒత్తిళ్లకు తలవొగ్గక తన వర్గ సిద్ధాంతాన్ని జీవితకాలంపాటు ఆచరించిన గొప్ప నాయకుడిగా సుందరం మనకు గుర్తుండి పోతారు. సుందరం వంటి ఒక యుగ పురుషుడి నేతృత్వంలో పనిచేయడం మనందరికీ ఒక గొప్ప అనుభూతని కా||

సంజయ్ ఝా, సెక్రటరీ, స్టాండింగ్ కమిటీ జనరల్ ఇన్సూరెన్స్ తన సంతాపంలో తెలిపారు. కా|| వెంకటేష్ ఆత్రేయ భారతి దాసన్ విశ్వవిద్యాలయం మాజీ ఉపకులపతి మాట్లాడుతూ విశిష్టమైన పఠనా కౌశలం, దాని సూక్ష్మార్థాన్ని అవగాహన చేసుకొనే అరుదైన ప్రతిభ సుందరం సొంతం అన్నారు. సౌత్ జోన్ ప్రధాన కార్యదర్శి కా|| సెంథిల్ కుమార్ మాట్లాడుతూ సంస్థ పట్ల ఉండాల్సిన విధేయత, నిబద్ధతకు కా|| సుందరం కొత్త ప్రమాణాలు సృష్టించారు.

కా|| ఎన్.ఎమ్.ఎస్. తనయుడు శ్రీరాజు సంతాప సభను ఉద్దేశిస్తూ వారి జీవితం మొత్తం కార్మికపోరాటాల నెలవాలమన్నారు. వారు ఇతర యూనియన్ నాయకులతో అనేక అంశాలపై చర్చించిన విధానం సుందరం గారిని ఆరాధింప జేసిందని తెలిపారు. వారి చిన్న కుమారుడు శ్రీ ఆనంద్ మాట్లాడుతూ, తమ అభిరుచులకు తమ తండ్రి ప్రాధాన్యత నిచ్చారన్నారు. కార్మిక ఉద్యమంపై తనకున్న బలమైన విశ్వాసాలను ఎప్పుడు పిల్లలపై బలవంతంగా రుద్దలేదు. కా|| సుందరం AIIEA సభ్యులందరిని తన కుటుంబ సభ్యులుగానే భావించేవారన్నారు.

కా|| బి.ఎస్.రవి, కా|| కె.ఎస్.రాజశేఖర్, AIIEA కా|| వేణుగోపాల్ రావు, SCZIEF, హెచ్.ఐ. భట్, WZIEA, ఎ.కె.భట్నాగర్ NZIEA, జయంత్ ముఖర్జీ EZIEA, సంజీవ్ శర్మ NCZIEF, మహాపాత్ర CZIEA, శ్రీకాంత్ మిశ్రా ECZIEA, కా|| కె.వి.ఎస్.ఎస్. రాజు, AIIEA ఉపాధ్యక్షులు అనేక మంది డివిజనల్ నాయకత్వం, సౌత్ జోన్ నుండి వందలాది మంది కాదర్లు కా|| సుందరం అంతిమయాత్రలో పాల్గొన్నారు.

మీ ఆశయాలను, ఆదర్శాలను నిరంతరం జీవింపజేస్తూ మీకు మరణం లేని విధంగా ముందుకు సాగుతాం.

(ఇన్సూరెన్స్ వర్కర్ అనువాదం:

కా|| ఆర్.వి.రమణ, కరీంనగర్)

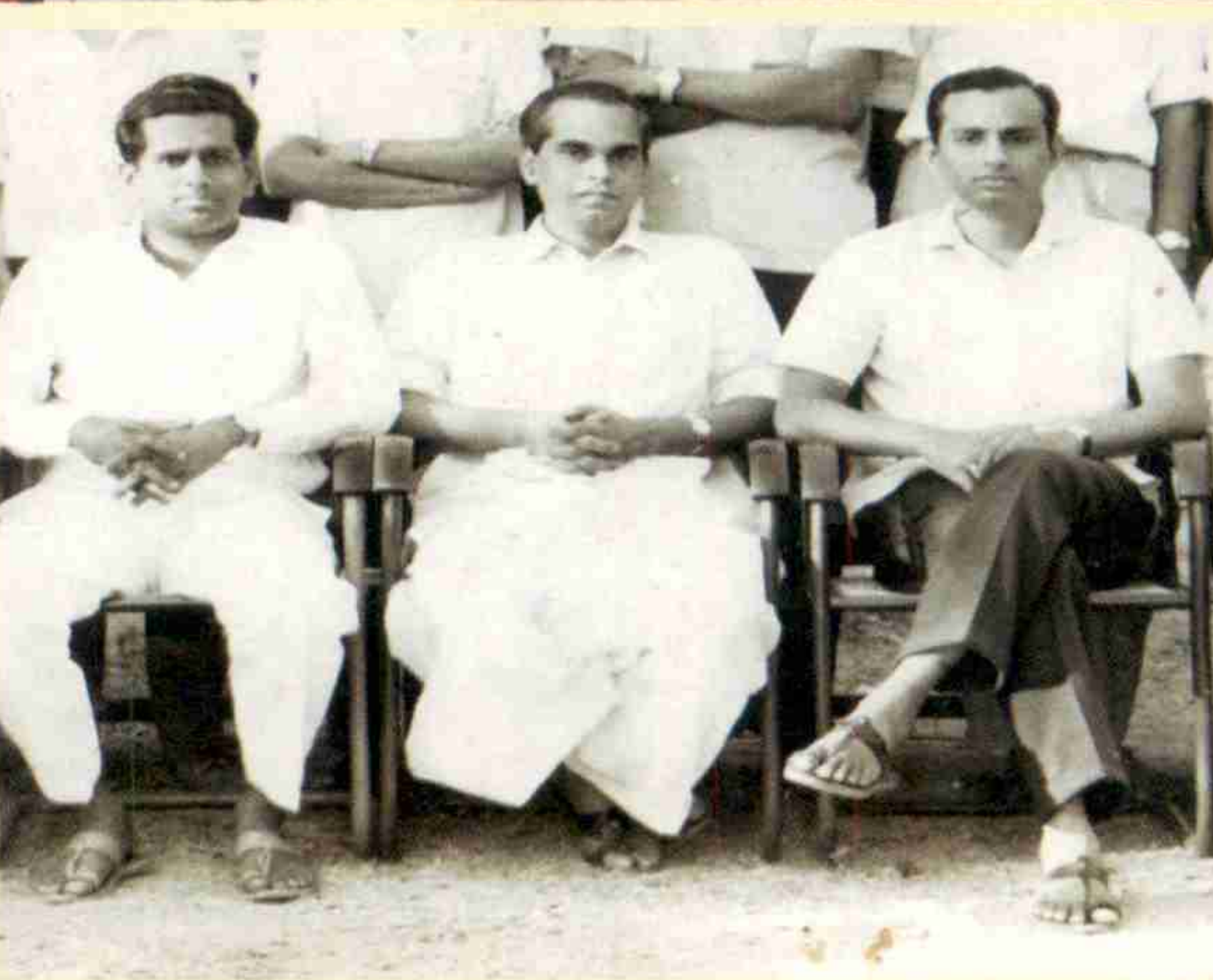

కా.ఎన్.ఎమ్.సుందరం చిత్ర మాలిక

కా||ఎన్.ఎమ్.సుందరంకు వీడ్కోలు

ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದ ಮುಖಾಂತರ ಪರಿಶೀಲನೆ

ಪುಸ್ತಕದ ಸಂಖ್ಯೆ	KRSA101M128
ಪುಸ್ತಕದ ವಿವರ	ಕೃತಕವು
ತಾರೀಖು	23 February 2025
ಮುಂದು ಲಿಪಿ	YES
ವಿಷಯ ಲಿಪಿ	YES
ಮುಕ್ತ ವಿಕೆಟ್	25
ವಿಶ್ವ ಸ್ವಾ ವಿಕೆಟ್	NO
ಭಾಷೆ ವಿಕೆಟ್	NO
ಕೆಎ ವಿಕೆಟ್	NO
ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಕೆಟ್	Veda Vath
ವಿಕೆಟ್ ವಿವರ	Veda Vath,
ವಿಕೆಟ್ ವಿವರ	Sharmila
ವಿಕೆಟ್ ವಿವರ	hema
ವಿಕೆಟ್ ವಿವರ	
ವಿಕೆಟ್ ವಿವರ	
ವಿಕೆಟ್ ವಿವರ	
ವಿಕೆಟ್ ವಿವರ	900D